

ČESKOBATRÁSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

DEVASTACE PŘÍRODY

- 10 Není člověk satan Země? – J. Zámečník
- 21 Jak to vypadá ve víru víry? – K. Sojka
- 32 Malíř, který kázal evangelium výtvarnou řečí – J. Radová
- 36 Nahlížet pod povrch – A. Šůra

Srdečně vás zveme na
on-line webinář

Člověk s mentálním postižením ve sboru

(z pohledu rodiče, faráře, člena sboru)

28. dubna 2022 od 19.00 hod.

Referáty:

Irena Kovaříková

Miriam Farková

Daniel Heller ml.

Informace o společenství "Víra a světlo":

Marta Zemánková

Moderuje:

Jana Šarounová

Otázky a podněty můžete zaslat předem na adresu daniel.heller@evangnet.cz

Prosíme, **hlase se na: bit.ly/kurz284**

Pořádá Poradní odbor pro práci s lidmi s postižením při SR ČCE.

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *M. Vanča*
8 Dva vrabci jídlo nevyhazují!
– *J. Pechar*
10 Není člověk satan Země?
– *J. Zámečník*
11 Co se zbylým jídlem?
– *A. Rozbořilová*
13 Jak snížit devastaci Země – *M. Drápal*
15 Otázka na tělo – *A. Rozbořilová*

MLÁDEŽ

- 21** Jak to vypadá ve víru víry? – *K. Sojka*
22 Jarní hladovec – *J. Pechar*

MOJE CÍRKEV

- 25** Živá brána Jeseníků – *J. Pavlús*
26 Lidé ve sboru – *A. Rozbořilová*
27 Sudická škola se otevře žákům
– *J. Hofman*
29 Pohlédnout utrpení do očí
– *N. Běťáková*
30 Útočisté chce nabídnout střechu
nad hlavou – *K. Šimr*
32 Malíř, který kázal evangelium
výtvarnou řečí – *J. Radová*

DIAKONIE

- 36** Nahlížet pod povrch – *A. Šůra*

SLOVO

- 41** Kostel ve vašem mobilu – *J. Pechar*
43 Postní kalendář – *M. Drápal*
46 Pravoslavní teologové proti
bludnému učení – *P. Sláma*
47 Ke kořenům – *V. Jakoubek*
48 Poslední slovo – *J. Hofmanová*

ÚVODNÍK

Stačí, když kape

Začnu známou anekdotou. Planeta Země je u doktora, který jí vyšetří a pak oznámí: „Je mi líto, ale máte lidi.“ Tváří v tvář tomu, jak se k Zemi chováme, se mi to jeví hořce přiléhavé. Není to paradox, že právě člověk, Hospodinem vyvolený správce stvoření, se stal jeho hlavní zhoubou?

Začala jsem záměrně ostře, ale nerada bych, aby to vyznělo jako plytké moralizování. Předně ani já nejsem bez ekologické viny. Chovám se k životnímu prostředí bídě. Snažím se uvažovat nad tím, jak moje konání ovlivňuje přírodu, ale někdy – často! – zkrátka zvítězí komfort nad ohleduplností k planetě. Nedávno jsem si nechala spočítat svoji uhlíkovou stopu. Myslela jsem si, kdovíjak šetrně nežiju – auto nevlastním, letadlem nelétám, rozšafná nejsem; mám všeho všudy dvoje kalhoty a pár triček, nic moc nenakupuju – není moc kdy ani za co; plasty jakž takž třídím, sprchuju se krátce, elektrinou šetřím. Ekologicky můžu mít svědomí čisté, no ne? Kdepak! Ukázalo se, že zanechávám velkou uhlíkovou stopu, protože bydlím v domácnosti sama.

Ale to není jediná věc, která je na mém způsobu života neohospodárná. Plýtvám jídlem. Jasně, koupím si, na co mám zrovna chuť. Jenže pak ten hummus nebo paprika zůstanou ležet a za pár dní je vyhodím. A právě plýtvání jídlem je jeden z hlavních ekologických nešvarů evropských domácností. Každá z nich vyhodí průměrně skoro 40 kg jídla ročně!

Nemusí pršet, jen když kape. I zdánlivě malé věci mohou mít velký dopad. Udělat něco pro blaho planety, a tím i pro blaho nás všech, může každý. Jak se lépe chovat k rozbolavělé Zemi, tomu se věnujeme na následujících stranách.

Inspirativní čtení přeje

Adéla Rozbořilová

Krabice od srdce pomáhají ukrajinským dětem

Diakonie ČCE ve spolupráci s TV Nova zorganizovala ve dnech 18.–20. března „Krabice od srdce“. Ve sběrných centrech po celém Česku mohli lidé věnovat dětem na útěku před válkou omalovánky, pexesa, bublifuky, švihadla a podobné hračky.

Válečný konflikt na Ukrajině způsobil, že desítky tisíc lidí, především žen a dětí, musely ze dne na den opustit svůj domov a utéct do okolních zemí. Jejich první zastávkou v Česku jsou kontaktní asistenční centra na pomoc Ukrajině (KACPU), kde si mohou vyřídit speciální víza a poradit se ohledně dalšího pobytu na našem území.

V těchto centrech, která fungují v řadě měst, je velká poptávka především po jednorázovém vybavení, ale také po zábavě pro děti různého věku. Jde například o pastelky, fixy, křídly, tužky, papíry, omalovánky, puzzle, kostky, švihadla nebo třeba trvanlivé sladkosti, zkrátka maličkosti, které by dětem pomohly překonat dlouhé chvíle, než jejich maminky vyřídí potřebné dokumenty. A právě takové maličkosti chtěli organizátoři dětem předat v rámci mimořádné sbírky s názvem Krabice od srdce.

Ukrajinským dětem, prchajícím před válkou, lidé takto věnovali celkem 30 000 krabic, které naplnili nejrůznějšími hračkami či dobrůtkami.

„Krabice nám nosili malinké děti s rodiči, celé školní třídy, skauti, senioři i firemní dárci. Celou sbírku jsme mohli uskutečnit díky obětavé pomoci dobrovolníků, kteří dárky na stáncích přijímali a třídili,“ sdělila manažerka Krabice od bot za Diakonií Zdeňka Sobotová.

Na jednotlivých místech pomáhalo 420 dobrovolníků. Sběrná místa se otevřela v rekordně rychlém čase na 38 místech u poboček sítě Al-

bert a jedno u Thomayerovy nemocnice v Praze. Vybralo se téměř 30 000 krabic, které naplnily dvanáct kamionů.

Hned o víkendu si prvních zhruba 700 krabic převzala plzeňská Diakonie, která pomáhá vybavit ubytovnu pro uprchlíky a připravuje adaptační programy pro uprchlické děti v několika městech. Dárčky se v dalších dnech rozvezou do asistenčních center, do středisek sociálních služeb nebo do ubytoven pro uprchlíky po celé České republice.

Diakonie.cz/Hof

Jak pomáhat Ukrajině? Všechny informace na jednom místě

Nový web ukrajina.e-cirkev.cz shromažďuje všechny informace o pomoci ČCE i naší Diakonie ukrajinským uprchlíkům v Česku i české pomoci směrem na Ukrajinu. Stránka je několikrát denně aktualizována a představuje hlavní komunikační kanál církve k tomuto tématu.

Pomoc se snažíme organizovat tak, abychom ji zvládli organizačně i hmotně. Zároveň jsme se rozhodli realizovat centrálně ty aktivity, v nichž jsme silní a nezastupitelní.

Církev se zaměřila primárně na finanční pomoc ve válkou postiženém regionu a na nabídku ubytování válečným uprchlíkům v Česku. Diakonická sbírka dosud od svého vyhlášení přijala finanční dary v hodnotě přes 9 milionů Kč. Za tyto peníze se Diakonii podařilo zprostředkovat například záchranu velkého kyjevského sirotčince Otcův dům – děti byly převezeny do bezpečí. Co se týče konkrétních možností ubytování, prostory nabídlo více než 170 farních sborů a jednotlivců po celém Česku! Za vaši ochotu pomáhat děkujeme.

Web neustále aktualizujeme a sdílíme tu praktické rady ohledně ubytování, právní pokyny, které pomohou s registrací válečných uprchlíků, psychosociální pomoc či pomoc s jazykovou bariérou během pobytu. **Hof**, foto: e-cirkev.cz

Esejistická soutěž jako impulz k přemýšlení o rasismu

Součástí českých Týdnů proti rasismu se pro letošek stala také studentská literární soutěž, kterou vyhlásila Českobratrská církev

evangelická a svou záštitou ji podpořil předseda Senátu Miloš Vystrčil. Středoškoláci z celé republiky se měli v rámci zadání vypořádat s tématem „Nejsem rasista, ale...“

Před odbornou porotou se nakonec sešly na čtyři desítky prací ve dvou věkových kategoriích. O pořadí prací rozhodli senátor a diplomat Pavel Fischer, moderátorka Nora Fridrichová, signatářka Charty 77 a bývalá ombudsmanka Anna Šabatová, koordinátorka škol Evangelické akademie Helena Wernischová a emeritní synodní senior Daniel Ženatý.

Ke slavnostnímu vyhlášení výsledků mělo dojít původně už 17. března na celodenním semináři v reprezentačních prostorách Senátu Parlamentu České republiky. Toto setkání však ustoupilo mimořádné schůzi Senátu, která řešila dění v souvislosti s konfliktem na Ukrajině.

Vyhlášení výsledků studentské soutěže se tedy nakonec uskuteční v náhradním termínu ve čtvrtek 28. dubna 2022 tamtéž.

Součástí bude zmiňovaná celodenní konference na téma rasismu v českém i zahraničním kontextu. Vystoupí např. teolog Petr Gallus, zástupkyně ombudsmana Monika Šimůnková, Jana Horvátová z Muzea romské kultury, politoložka Zora Hesová, Selma Muhič Dizdarevič, která se zaměřuje na sociální politiku a lidská práva z perspektivy občanské společnosti, nebo spolupracovnice české Amnesty International Gwendolyn Albert. Konferenci pořádá Českobratrská církev evangelická pod záštitou předsedy Senátu. **Hof**, foto: pexels.com

TÉMA: DEVASTACE PŘÍRODY

Stvoření sténá
člověk ničí člověka
každého nemohu
milovat

jak jsi to myslel
Ježíši
s tou láskou
k nepřítelům?

holé ruce
uspějí jen zázrakem
občas

láska potřebuje
neprůstřednou vestu
někdy

protože
mrtvé srdce
už netluče

modlitba **Leňky Ridzoňové**

kresba: **Mariana Bouřilová**

Příroda se opět brzy zazelená a rozkvete

„Bůh také řekl: zazelenej se země zelení...“ (Gn 1,11)

„**B**ůh také řekl: zazelenej se země zelení: bylinami, které se rozmnožují semeny, a ovocným stromovým rozmanitého druhu, které na zemi ponese plody se semeny! A stalo se tak. Bůh viděl, že to je dobré.“ (Gn 1,11)

Pátého dne přibudou zvířata a na konci šestého dne už tu je člověk. Boží stvoření nemá chybu, všechno má svůj smysl a řád. Staří Izraelci tady pějí ódu na Boží dílo, v Babyloně jsou obklopeni bájemi o vzniku světa, Měsíc a Slunce jsou tam za božstva, která určují život člověka, jeho charakter i osud. A Izraelci protestují, žádná božstva, ale Hospodin za tím vším stojí, on je Stvořitel a dárce života. A Izrael tu vyznává svou víru – za tímto světem a vlastně nad ním stojí Bůh, postaral se o vzduch, o světlo, o obyvatelnou zemi. Všechno bylo dobré. Jenže pak se do toho vložil člověk. Místo toho, aby zemi střežil a chránil, vysává ji a ničí. Už v minulém režimu Sváta Karásek zpíval: „Hory jsou lysé a v ozónu je díra, až člověk zničí zemi, kořist svou, zbude mu jen víra.“ Od té doby mnozí lidé změnili smýšlení a snaží se žít vůči zemi a Božímu stvoření ohleduplně. Snažíme se žít alespoň trochu tak, abychom škodili této planetě co nejméně.

Teď právě probíhá postní období, takže malá revize vlastního jednání patří k věci: Jak pomáhám chránit přírodu já? Kde mám rezervy?

Žiju na vesnici, kde často musím používat auto, „autopůst“ je mi tady tak trochu k ničemu. Ale ještě jsem nikdy nikam neletěl letadlem. Šetrím vodu, třídím poctivě odpad, na zahradě mám kompost, kde skončí vše, co se dá v domácnosti zkompostovat, ale kácení pralesů nezastavím. V kotli pálím dřevo, bral jsem to jako obnovitelný zdroj, ale to prý je už taky špatně. Jezdím novým dieselem, ale elektroauto nemám; abych řekl pravdu, moc této cestě nerozumím – jak se taková zařízení recyklují, co výměna baterií, kde se vezme elektřina na nabíjení,

jak se získá? A ještě ke všemu začala válka a všechno je najednou jinak. Odpovědnost za přírodu jde stranou. Mladí ruští hoši prý dělají do nádrží svých obrněnců záměrně otvory, aby nemuseli dojet na

frontu a bojovat. Kam asi ta nafta teče? A tak proč se vůbec mám snažit a omezovat, když na Ukrajině nějaký Ivan zapálil nádrž s ropou a ta už několik dní nepřetržitě hoří? Děsivé zprávy pro tuto planetu a také pro nás, co na ní pořád ještě žijeme. Omezovat se nám samozřejmě moc nechce, ale zdá se, že přichází doba, kdy všichni zchudneme. Budeme muset šetřit. Méně jezdit autem, doma méně topit... Omezení spotřeby nám ovšem prospěje. Moc to v celosvětovém měřítku jistě neznamena, ale jak jinak můžeme pomoci? Víra vede k myšlení, nápaditosti, odpovědnosti. A není to jen odpovědnost vůči dětem či vnoučatům. Musíme se dál snažit a namáhat kvůli Bohu, on vše stvořil dobře. On je Pán tohoto světa, svět není náš, i když je celý pro nás. Jsme tu ostatně jen na chvíli, jsme tu jen hosté.

Myslíme v tyto dny na Ukrajinu. Myslíme na ty, kdo utíkají před válkou, myslíme na ty, kteří bojují. Máme příležitost ukázat své lidství a projevit svou solidaritu. Mysleme přitom i na přírodu. Brzy se zase zazelená a rozkvete. Tento svět patří Bohu. Bůh se jej nevzdal, ani lidí v něm. Zlo nebude mít poslední slovo ani nad člověkem, ani nad přírodou.

Marek Vanča, foto: pexels.com

Dva vrabci jídlo nevyhazují!

Pomoc lidem i přírodě

Co to jsou Dva vrabci?

Klub, který vznikl v rámci berounského evangelického sboru před několika málo lety, za času působení Mikuláše Vymětala. Myšlen byl jako forma pomoci sociálně slabým rodinám. Podstatnou myšlenkou ale bylo spojit sociální pomoc s evangelizačními úmysly. A tady jsme museli ze svých původních představ hodně slevit, znamenalo to také rozejít se s dobrovolníky, pro které byl tento cíl prvotní.

Na osobní rozměr služby jsme ale nerezignovali. Dokud to bylo možné, příjemci potravinové pomoci se scházeli v malých skupinách, kde jsme přemýšleli nad nějakým biblickým příběhem. Probírali jsme témata jako radost, vděčnost, láska, mezilidské vztahy a další křesťanské hodnoty. Společně jsme pak hovořili o tom, co takové věci znamenají pro každého z nás.

Vzpomínáš na nějaké „porodní bolesti“?

Zpětně to vidím jako trošku „přepálený start“. Neměli jsme to úplně promyšlené a byli tací, kteří hned ze začátku hodně tlačili na pilu. Vlastně dodnes nevím, jak tyhle počátky hodnotit. Byly hodně nadšenecké a zároveň vyčerpávající a zatěžující i pro rodiny nás, dobrovolníků.

Až časem nám docházelo, že ne každý, kdo se prohlašuje za potřebného, také potřebný je. A také, že ne každý, kdo se hlásí jako dobrovolník, nám bude užitečný. Museli jsme nastavit službu tak, aby odpovídala možnostem berounského sboru. Omezila nás i potravinová banka – z původně neomezeného množství závoů se nabídka snížila na dva měsíčně. Aby pomoc měla smysl, zůstali jsme na 30 odběratelích. Každý z nich zastupuje nějakou domácnost. Tomuto člověku říkáme „vrabec“.

Máte přehled o tom, kolik dalších lidí takový vrabec nakrmí?

Velmi dobrý! Hlavně kvůli rodinám s malými dětmi. Známe nejen jména dětí, ale především jejich věk. Hodí se to třeba i pro vánoční „krabice od bot“. Matky samozivitelky tvoří 95 % hejna vrabců.

Postupně vytvořily svoji komunitu. Namnoze máme přehled o rodinných situacích – nakolik se starají o maminku, jejich zdravotní stav, nakolik se objevuje partner... Reálně jde celkem asi o 200 lidí.

Co všechno si vrabec může odnést domů a kde jste to sehnali?

V jasné většině jde o dary z potravinové banky v Modleticích. Je to směs trvanlivých potravin, mléko, ovoce a zelenina, konzervy, mražené potraviny... Něco, z čeho se dá reálně uvařit jídlo. Také pečivo, maso, sýry... K tomu pak často i nějaká sladkost.

Silvie Havlová

Čas od času jsou to ale nepříliš použitelné věci jako mlíčka do kávy nebo speciální tekutá výživa pro nemocnice, která byla skutečně dost nechutná. Taký desetikilové balení jogurtu, hořčice, majolky, které musíme rozdělit do

skleniček. Banánová krabice žvýkaček. Balíky pitné vody nebo naopak balíky Fanty. Odměny pro kočky a psy. Nakonec se ale vždycky rozdá všechno. U vrabců se nic nevyhodí!

Kde tohle všechno bere potravinová banka?

Velké obchody mají povinnost nevyhazovat, a tak potraviny, které jsou na hraně prošlé lhůty, skončí ve skladu v Modleticích. My ale prošlého nenabízíme nic. Také o nás vědí v Albertu v Berouně na náměstí. Už potraviny nevozí do Modletic, ale po dohodě s modletickou potravinovou bankou si je od nich bereme rovnou. To se ale týká jen zeleniny, ovoce a občas pečiva.

Jde jen o potraviny?

V nabídce bývají i hygienické potřeby, ale třeba také sunar, pleny... Občas dokonce i hračky. Tady se opět ukazuje, jak je nutné znát konkrétní rodinu. Díky znalosti konkrétní životní situace můžeme dopomoci i při shánění nábytku či práce. To už je ale naše osobní iniciativa.

V tu chvíli ale naši vrabci vidí, že o ně máme skutečný zájem. Právě takové osobní vztahy pak prohlubují vzájemnou důvěru a my vidíme, jak se lidé mění k lepšímu. Z původně zcela pasivních příjemců jídla se stávají lidé, kteří dokážou navzájem si pomáhat. Dobrovolníci v naší komunitě je paní, která stále ještě patří mezi potřebné, ale zároveň se snaží jiným v rámci naší služby posloužit. Je to taková naše „amatérská sociální pracovnice“. Místní jí věří a obrací se na ni – a ona umí posoudit reálnou potřebnost. Zažila si svoje, rozumí jim. Jiná paní našla práci a od svých spolupracovníků sehnala hračky a oblečení pro děti dalších vrabců. V řadě neposlední se i nám naši vrabci začínají otvírat se svými osobními problémy a takovýto lidský kontakt považují za původně neplánovaný, ale o to cennější.

Jak se na vás mohou lidé obrátit?

První byly kontakty „uznávané autority“ z místního romského křesťanského společen-

ství. Situace se pochopitelně vyvíjela, dnes spolupracujeme s berounskou sociální pomocí, s Člověkem v tísní, poradnou pro lidská práva... Posílají nám lidi ze své klientely. Je to pro nás mimořádně cenné, protože máme jistotu, že jde o lidi skutečně potřebné, které bychom třeba vůbec nepotkali. Noví lidé ale pochopitelně přicházejí i sami. V tu chvíli se snažíme zjistit přes naše další kontakty, nakolik naši pomoc skutečně potřebují. Beroun není zas tak velký a snadno si dáme dohromady dost informací a posoudíme, jestli dotyčného člověka zařadíme jako čekatela, nebo ne.

Jak s takovou službu začít?

To, že mohu takto sloužit, obohacuje mne. Vnímám to jako růst ve víře. Texty z Bible se mi

z teorie stávají praxí. Kázání je fajn, ale když se obsah kázání přetvoří do reálné činnosti, člověka to utvrdí v pravdivost biblické zvěsti. Už nejsem jen posluchač, který se vyjadřuje k Božím nárokům, polemizuje s nimi, hodnotí je... Najednou jsem na cestě víry o krok dál. Je to má součást a přede mnou je další krok, který by bez toho prvního nikdy nebyl.

Jaroslav Pechar,

foto: archiv berounského sboru

Není člověk satan Země?

K proměnám vztahu teologie a péče o životní prostředí

V roce 1967 publikoval Lynn White (1907–1987) článek „Historické kořeny naší ekologické krize“, ve kterém obvinil židovsko-křesťanskou tradici a zejména západní křesťanství z toho, že to je zdroj neblahého stavu přírody. Západní křesťanství podle jeho názoru vyzdvihlo člověka natolik, že se příroda stala pouhou zásobárnou surovin, podřízenou jeho potřebám. Pro křesťany již není prodchnuta duchovními, svátostnými silami, je to toliko stvořená matérie, a proto ji lze v zájmu lidského blaha vykořisťovat.

Ačkoli se ukázalo, že tyto i další Whiteovy argumenty jsou sporné, jeho studie měla velký ohlas. Mnohé čtenáře přesvědčila o tom, že křesťanství je zodpovědné za destruktivní vztah k přírodě, a teologové a jeho kritice nezažali pouze negativní postoj, ale přijali ji také jako výzvu k pokání. Mají oprávněně za to, že křesťané se podíleli a nadále podílejí na „ekologickém hříchu“ a měli by změnit svůj životní styl tak, aby zahrnoval úctu k celku přírody i jednotlivým tvorům. White se ostatně ke křesťanství sám hlásil a jeho slova lze považovat za prorocký hlas, směřující do vlastních řad.

Dojem, že teologové se o vztah k přírodě zajímali až poté, co čelili kritice tohoto amerického historika, by však byl mylný. Luterský teolog Joseph Sittler (1904–1987) budoval mosty mezi křesťanstvím a ekologickým myšlením již v padesátých letech 20. století, tedy mnohem dříve, než se ničení přírody stalo předmětem žhavých společenských debat. V dalších desetiletích teologická tematizace environmentálně příznivého vztahu ke stvoření nezaostávala za filosofickými a jinak orientovanými diskusemi a postupně nastal rozkvět disciplíny, kterou můžeme nazvat „ekoteologie“. Pozoruhodný a mimořádně plodný myslitel John Cobb (1925) publikoval v roce 1971 environmentálně laděnou knihu se znepokojivým titulem *Je příliš pozdě?* a mnozí teologové

svým dílem chtěli v následujících letech přispět k tomu, aby odpověď na tuto otázku byla záporná.

Někteří z těchto autorů vsadili své úvahy do širších myšlenkových proudů, ze kterých vycházeli. Feministická teologie zužitkovala svůj důraz na tělesnost, vzájemnou provázanost bytostí a odpor vůči mocenskému a hierarchickému uvažování. Významná představitelka tohoto směru

Albrecht Dürer: Vypuzení z ráje (1510)

Sallie McFagueová (1933–2019) chápala Boha jako pečující Matku, Přítele a Milovníka a usilovala o to, abychom jednotlivá přírodní jsoucna, jako jsou květiny a zvířata, přestali vnímat jako předměty a začali k nim přistupovat jako k samostatným subjektům. Navázala tak na myšlenky významného židovského filosofa Martina Bubera (1878–1965), který chápal setkání člověka a Boha jako uskutečňování jedinečného vztahu „já“ a „ty“, a dokonce měl za to, že jako „ty“ může před našima očima náhle zazářit i strom.

Teologie osvobození postavila do středu svého uvažování otázku chudých a marginalizovaných. Země s jejími tvory v ní proto občas figuruje jako nový nuzný, o něhož je třeba pečovat. Brazilský teolog Leonardo Boff (1938), který je s tímto myšlenkovým proudem neodmyslitelně spjat, si všímá jak křiku naší planety, tak sténání chudých. Ostře kritizuje antropocentrismus a za příklad ekologického hříchu par excellence pokládá ničení amazonského pralesa. Sugestivně se táže, zda člověk nakonec není „satan Země“.

Procesuální teologie zase pokládá Boha za bytost, která s nezměrným soucitem doprovází svět a zakouší veškeré utrpení i radost člověka i mimolidských tvorů. Trýzeň, kterou působíme jednotlivým tvorům, proto podle přesvědčení jejich představitelů působíme samotnému Bohu. Filozof Daniel A. Dombrowski (1953) na základě této spekulativní myšlenky usoudil, že bychom měli snižovat bolest zvířat a stát se vegetariány. K vegetariánství vybízí i současný zástupce procesuální

teologie Jay B. McDaniel (1949). Křesťané i ti, kdo stojí mimo tuto tradici, by si podle jeho soudu měli osvojit ekologické ctnosti, opustit konzumní styl života a o přírodu láskyplně pečovat.

Přes veškeré úsilí těchto a dalších teologů se zdá, že křesťané své antropocentrické přesvědčení do velké míry neopustili. Environmentální krize se nadále prohlubuje a v důsledku klimatických změn se očekávají hladomory v nejméně zasažených oblastech světa, nárůst extrémních projevů počasí, migrační vlny i politické otřesy a násilné konflikty. Cobbova otázka, zda je již příliš pozdě, je aktuálnější než dříve. Křesťané by jistě neměli propadat zoufalství a vzdávat se naděje, jejímž zdrojem je Boží láska a věrnost. Ovšem záleží i na nich, zda bude Boffův obrat „satan Země“ výstižným popisem člověka a temným proroctvím o budoucí destrukci naší planety, nebo protestem a varováním, které povede k obratu v myšlení a jednání.

*Jan Zámečník, etik působící na ETF UK,
foto: wikipedia.com*

ŠETRNOST V PRAXI

Co se zbylým jídlem? Zachraňte je!

Plýtvání potravinami je nejen nevhodné, ale i škodlivé

Občas se to nikomu z nás nevyhne a i při nejlepší snaze plánovat se množství jídla může vymknout z rukou. Svatby, cateringy, narozeniny, velká zahrádkářská úroda. Možná se vám zdá myšlenka, že s jídlem nezacházíte šetrně, nebo že by to dokonce mohlo mít škodlivý dopad na životní prostředí, absurdní.

Statistiky ovšem hovoří jasně. Domácnosti v EU mají na svědomí 53 % potravinového odpadu. Podle výzkumu MENDELU vyhodí například typický obyvatel brněnského sídliště průměrně

37,4 kg jídla ročně. Samotní obyvatelé přitom dle svého úsudku odhadují jen 12,27 kg. Skoro o polovinu víc jídla vyhodí ti, kteří bydlí sami. Jednotlivci totiž často nakoupí hodně jídla a nejsou schopni je sníst. V rámci EU ročně nevyužijeme či vyhodíme potraviny v hodnotě neuvěřitelných 149 miliard eur. To je třikrát více než rozpočet České republiky na jeden rok.

V čem spočívá negativní dopad plýtvání na životní prostředí? Tak třeba na výrobu jednoho kilogramu hovězího masa se spotřebuje 15 500 litrů vody.

Z toho většina vody (15 300 litrů) padne jen na vypěstování krmiva. To ví každý vegetarián. ▶

Ale pozor! Nejnáročnější na vodu je čokoláda. Na jeden kilogram čokolády se při produkci a transportu vypotřebuje asi 24 000 litrů vody. Problém je i v tom, pokud se biologicky rozložitelný odpad ukládá spolu se zbylým komunálním odpadem na skládky. Jeho rozkladem bez přístupu vzduchu totiž vzniká kromě CO₂ i metan. To je dvacetkrát intenzivnější skleníkový plyn než oxid uhličitý.

Snížit plýtvání neprospívá jen přírodě, ale i našim peněženkám. Podle odhadů Sociologického ústavu AV ČR může typická česká domácnost omezením plýtvání ušetřit až 8 000 Kč ročně.

Co tedy dělat, když nedokážete všechno přebytečné jídlo sami spotřebovat?

1. Vezměte to do práce

Zbyla vám po narozeninové oslavě plná lednička chlebíčků, pomazánek nebo dortíků? Vezměte přebytky do práce a označte je jako volné ke snědění. Uvidíte, že se automaticky stanete nejoblíbenějším kolegou.

2. Nabídněte jídlo na svých sítích

Vyfoťte přebytky, a pokud je nechcete sdílet u sebe na Facebooku, pošlete výzvu do tematických skupin. Dobře funguje komunita Sdílení jídla Praha / Food sharing Prague. Na stránce zveřejníte fotografii jídla s místem vyzvednutí a zájemci se o ně přihlásí.

3. Sáček na plot

Je to jednoduchý nápad, ale potěší. Pokud máte přebytky ovoce na zahrádce, o které se rádi podělíte (třeba cukety, jablka, dýně nebo švestky), nabídněte je kolemjdoucím v sáčku, který pověsíte na plot.

4. Myslete na lidi v nouzi

Můžete se také podívat po nejbližších pobočkách Armády spásy, Charity ČR či azylových domů a zavolat jim, jestli by jídlo mohly přijmout. S darováním bývá problém kvůli hygienickým

předpisům, které platí pro uchovávání i převoz potravin. Podle ředitelky Potravinové banky Praha Věry Doušové nyní přijímají pečivo a další jídlo, které se může převážet v běžné teplotě. Do budoucna chtějí využít i šokové zchlazovače pro vařené jídlo.

5. Komunitní lednice

Odjíždíte mimo domov a nestihli jste všechny potraviny spotřebovat? Můžete využít některou z komunitních lednic (třeba v Praze v Komunitním centru Kotlaska, v Komunitním centru Žižkov či ve Studiu Alta, další pak fungují i v Brně, Plzni, Českých Budějovicích nebo v Havířově). Nejvíce tady ocení ovoce a zeleninu, pečivo, mléčné výrobky před koncem záruky či neotevřené konzervy.

6. Aplikace na sdílení jídla

Existují mobilní aplikace, které umožňují sdílení potravin z domácností. Na navazování přátelství a sdílení jídla s ostatními lidmi v okolí je určena česká aplikace Dishygo. Ta umožňuje rychlé vložení nabídky, obsahující fotku a popis jídla a místo, kde je možné jídlo vyzvednout. Obdob-

né aplikace najdete i v zahraničí, skvěle funguje například britské Olío. Jednotlivec nebo majitel restaurace či cateringu může vyfotit přebytečné jídlo a nabídnout je lidem v okolí.

Adéla Rozbořilová, foto: zachranjidlo.cz

Text vznikl s využitím zdrojů iniciativy Zachraň jídlo: www.zachranjidlo.cz.

ENVIRONMENTALISMUS

Jak snížit devastaci Země

Čím člověk ohrožuje planetu

Přetváření Země lidmi začalo již kdysi velmi dávno. Až na výjimky ale nebyl rozsah devastace nikdy tak veliký jako dnes. Je to dáno tím, že je nás mnoho a díky technice jsme velmi mocní. Jen za posledních 30 let se podařilo lidstvu zničit 420 milionů hektarů pralesů a lesů. To je více než celá rozloha EU. Vážně poškozena je většina globálních ekosystémů. Globální změnou klimatu jsme ohroženi všichni, především naši potomci. Reakce je potřebná nejen na úrovni vlád, ale také na úrovni každého z nás.

V mnoha případech je volba mezi šetrnou a devastující variantou v našich rukou. Co naši Zemi, Bohem svěřenou hřivnu, zatěžuje nejvíce?

Zvyšování koncentrace skleníkových plynů

Plížívá globální změna klimatu bude zřejmě hrát v devastaci Země největší roli, nedojde-li k rychlému obratu. Na tuto hrozbu bohužel stále chybí silnější reakce. Jak můžeme pomoci my? Např. v zimě snížit teplotu v místnosti o pár

stupňů (každý stupeň je asi 6% úspora) nebo dům zateplit ideálně do pasivního standardu. Upřednostnit nízkoemisní přepravu – chůzi, jízdu na kole, hromadnou dopravu. Nakupovat místní produkci, neplýtvat a šetrně spotřebovávat. Využívat obnovitelné zdroje energie.

Chemické znečištění

Na světě již není místo, které by nebylo chemicky znečištěno a tato zátěž se stále zvyšuje. Téměř ve všech studních najdeme v malých koncentracích pesticidy ze zemědělství, léky, hormonální antikoncepci atp.

Všudypřítomné plasty a mikroplasty plní nejen souš, ale především moře.

Přítom téměř ve všech případech existuje alternativní šetrnější cesta, stačí jen vykročit.

Odlesňování

Tropické pralesy jsou z pohledu biodiverzity světová špička. Kvůli levnému dřevu, pěstování palmy olejné, sojových bobů atp. jsou, často nelegálně, ničeny. Palmový olej můžeme odhalit v rámci udávaného složení výrobků. Se sójou je to trochu složitější, protože na ní stojí současná evropská produkce masa. Snížení spotřeby masných, resp. mléčných výrobků zejména ▶

z konvenčních chovů tak nepřímo chrání deštné pralesy a současně má celou řadu dalších pozitivních důsledků.

Eroze a dezertifikace

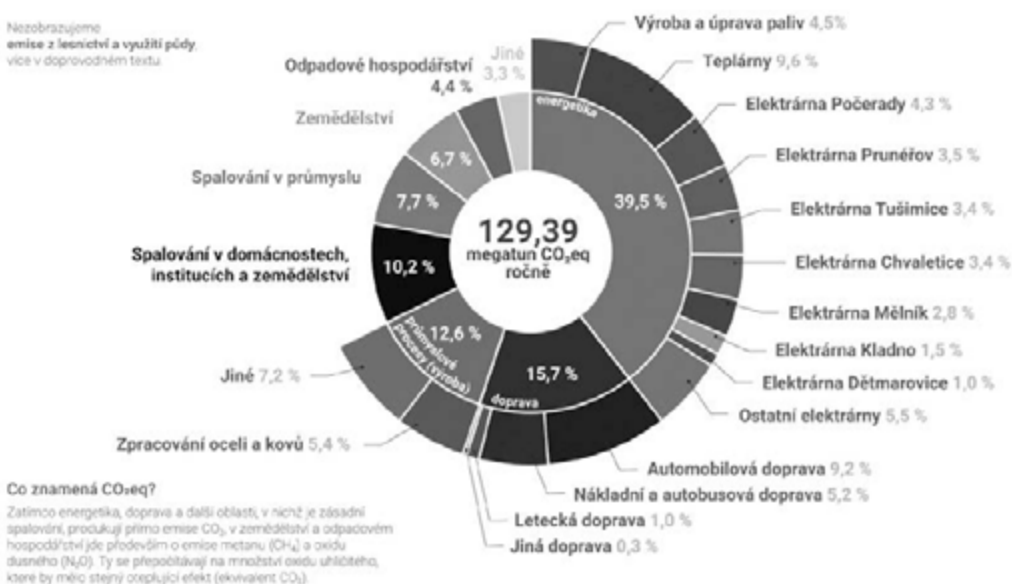
Odlesňování, špatné hospodaření s vodou, nevhodně silná pastva a samozřejmě změna klimatu mají velký vliv na rozšiřování pouští. Dalším problémem je větrná a vodní eroze, kterou přicházíme o velmi vzácnou úživnou část půdy, která vznikala tisíce let. Často stačí jen změna v systému obdělávání půdy a eroze se výrazně omezí. Výsadba alejí, větrolamů a vhod-

stavby, často na velmi kvalitní zemědělské půdě, znemožňují zasakování vod a ničí krajinný ráz. Každý den výstavba pohltí v České republice asi 11 hektarů zemědělské půdy. Dálnice a jiné velké stavby rozdělují krajinu, a vytváří tak neproniknutelnou bariéru. Lomy a doly devastují spodní vodu i krajinu. Omezit zábor půdy využitím stávajících brownfieldů a neobyvaných nemovitostí, obnovit zadržování vody v krajině tvorbou tůň a mokřadů či omezit spotřebu nerostných surovin za účelem získávání energie je několik příkladů, které mohou pomoci nežádoucí stav zvrátit.

EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ V ČR PODLE SEKTORŮ DETAILNĚ

Celkové emise ČR za rok 2018

Nezobrazujeme emise z lesnictví a využití půdy více v doprovodném textu.

Co znamená CO₂eq?

Zatímco energetika, doprava a další oblasti, v nichž je zásadní spalování, produkuje přímo emise CO₂, v zemědělství a odpadovém hospodářství jde především o emise metanu (CH₄) a oxidu dusičného (N₂O). Ty se přepočítávají na množství oxidu uhličitého, které by mělo stejný oteplovací efekt (ekvivalent CO₂).

VERZE: 2021-06-11 LICENCE: CC BY 4.0
více info na faktaoklimatu.cz/emise-cr-detail

zdroj dat: Evropská agentura pro životní prostředí

ná agrotechnika včetně správného načasování prací snižuje větrnou erozi.

Vysušování a zastavování krajiny, těžba nerostů

Vysušené mokřady a napřímené vodní toky snižují schopnost krajiny zadržovat vodu. Vý-

Výše uvedený výčet jistě není úplný, existuje celá řada dalších problémů, ale jak se ukazuje, většinu lze moudrým spravováním Země vyřešit či zmírnit. Jde jen o to před problémy nezavírat oči a stát se dobrými pastýři stvoření...

Marek Drápal,

infografika: faktaoklimatu.cz

Jaký je váš největší ekologický hřích?

Tato otázka mne trochu zaskočila. Hřích vnímám jako to, co není z víry a lásky. Zkusím to tedy odjinud. Mohl by můj „ekologický hřích“ být v tom, že pracuji? Pokud ano, měl bych pracovat asi co nejméně. Anebo v tom, že je nás lidí na planetě už příliš. Neměl jsem tedy mít žádné děti? Anebo hřeším tím, že jezdím autem? Měl bych tedy chodit jen pěšky? Možná bych vůbec neměl jíst maso (tedy zvířata), jako to dělá má dcera. Je pravda, že jako vrah jsem si připadal, když jsem kdysi podřízl několikaměsíčního kozlíka. Takže „můj největší ekologický hřích“ by asi bylo tohle. **Václav Hurt**, farář v Litomyšli

Asi snad všechno, co dělám... Jezdím dieslem po Praze, používám plastové pytlíky, jím hovězí maso. Ne protestuji u firem, které ničí životní prostředí na druhém konci světa, neobsazují uhelné doly, nenosím oblečení jen ze „sekáče“. Snažím se ale všechny svoje ekologické hříchy minimalizovat a omezovat na co nejnižší možnou míru a neustále si připomínám, že se musím snažit žít víc „zeleně“.

Karel Müller, člen Pastoral Brothers

Opravdu těžko říct, protože svoji ekologickou stopu nějak zvlášť nesleduji. Je to tuňák v plechovce? Pomeranč v lednici? Savo v komoře? Ale třeba dělám něco, u čeho mě ta „hříšnost“ ani nenapadne. O čem ale vím, je horká sprcha. To se musím přemlouvat, abych ji zastavila. Krátké či studené sprchování patřívá k mým drobným postním odříkáním.

Daniela Bednaříková, pedagožka

Nic moc mě k tomu nenapadá. Možná jen to, že sosám fakt hodně vody, protože si rád dám

horkou vanu, anebo že často sedím u počítače. Snažím se být „eko“, kdybych však sledoval vše, čím bych mohl být ekologičtější, tak bych se z toho zbláznil. Ale vzhledem k tomu, že jako

křesťané máme pečovat o přírodu a naši Zemi, je naším úkolem myslet a chovat se ekologicky.

Jakub Němec, předseda Brněnského sdružení evangelické mládeže

Nejsem žádný „svatoušek“, ale zrovna ekologické hříchy to u mě měly a mají těžké. Ne proto, že bych byl zvlášť uvědomělý správce Božího stvoření! Ale jako příslušník nižší střední třídy, žijící postupně ve dvou velkých českých městech, jsem se musel naučit spoléhat na veřejnou dopravu, s energiemi, spotřebním zbožím i potravinami hospodařit velmi šetrně... Na letenky jsem neměl. To, co bylo na začátku nutností, nyní praktikuji už jako vědomou volbu.

Roman Mazur, člen synodní rady

ARo, foto: uklidmecesko.cz

NÁSTĚNKA

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady 8. 3. a 22. 3. vybíráme:

Lidé

- SR udělila ses. Šárce Grauové osvědčení způsobilosti ke službě výpomocné kaza-
telky.
- SR souhlasila se zapsáním br. Marka Belzy mezi kandidáty služby v církvi.
- SR pověřila br. Zdeňka Turka dobrovolnou duchovenskou službou ve věznici v Oráčově.
- SR jmenovala ses. Jitku Klepetkovou členkou poradního odboru pro práci s lidmi s postižením.
- SR pověřila koordinátory pro práci v českých sborech v zahraničí na období do r. 2025:
 - br. Miroslava Pfanna pro Ukrajinu
 - br. Pavla Šebestu pro Rumunsko a Srbsko
 - br. Petra Grendela pro Polsko.
- SR vzala na vědomí zprávu o činnosti celocírkevního kazatele br. Mikuláše Vymětala za rok 2021.
- Potvrdila volbu br. Pavla Juna za faráře FS ČCE v Pečkách.
- SR přijala br. Benjaminu Rolla a ses. Magdalénu Horákovou do vikariátu a ses. Janu Peřtovou a Šárku Grauovou do jáhenské praxe.
- SR vyslala ses. Emilii Ouzkou do kaplanské služby ve věznicích v Hradci Králové a Pouchově.
- SR vyslala br. Hynka Tkadlečka do kaplanské služby v mobilním hospici „Sdílení“.

- SR vyslala ses. Radmilu Včelnou do duchovenské služby v Diakonii ČCE.
- SR udělila br. Danielu Matoušovi dispenz od setrvání na místě faráře FS ČCE v Mariánských Lázních.

Pomoc Ukrajině

- SR se zabývala situací nově příchozích občanů Ukrajiny v Česku i na Slovensku. Vzala na vědomí informace ústřední církevní kanceláře o stavu pomoci i vybudované infrastruktury, sloužící především sborům, které nabídl ubytování potřebným. Této přímé pomoci se účastní více než 100 sborů. Řada dalších kromě ubytování řeší i komunitní aktivity (vznik škol a školek, mateřských center nebo komunitních center vzdělávání apod.). Díky sbírkám, zahraničním i tuzemským darům je možné prostřednictvím Diakonie předat sborům, které poskytují ubytování, startovací finanční podporu ve výši 25 tis. Kč a zřídit několik regionálních koordinátorů pomoci.
- SR vzala na vědomí informace o zaslané materiální pomoci na Ukrajinu i na hranici se Slovenskem. Partnerské Evangelické církvi augsburského vyznání na Slovensku (ECAV), která efektivně pomáhá s první asistencí uprchlíkům, poskytne ČCE dar z Fondu sociální a charitativní pomoci ve výši 10000 eur (70000 Kč z této částky věnuje Diakonie ČCE). ČCE chce nadále v maximální míře cíleně a efektivně podporovat pomoc nově příchozím občanům Ukrajiny ve společenství farních sborů, kde je dobrá možnost komunitního i sociálního zázemí, služeb, pracovních příležitostí apod. Diskutová-

no bylo také využití rekreačních areálů v Bělči nad Orlicí a v Chotěboři, tato forma ubytování v areálech s omezeným vybavením a dostupností služeb mimo obce se pro uprchlíky nehodí. Přišla by na řadu až tehdy, pokud by byly vhodnější možnosti ubytování vyčerpány.

- SR se rozhodla obrátit na Světovou radu církvi s žádostí, aby se dotázala Ruské pravoslavné církve Moskevského patriarchátu na osud kněží, kteří podepsali protest proti ruské invazi na Ukrajinu, a aby zástupce podepsaných byl pozván na valné shromáždění, které se koná letos v Karlsruhe.

Aktivity

- SR vzala na vědomí rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) o zapsání Církevní mateřské školy a základní školy Sudice do rejstříku MŠMT. Škola by měla zahájit svou činnost 1. září tohoto roku, bude-li splněna podmínka kolaudace rekonstruovaných prostor.
- SR vzala na vědomí zprávy z jednání seniorátních výborů, zápis z komitétu členských církví Světového luterského svazu v Česku a zápis z jednání poradního odboru ekumenického.
- SR vzala na vědomí podklady pro setkání se zahraničními partnery (Kulatý stůl 9. – 11. 3. 2022).
- SR se setkala se superintendentkou Evangelické církve metodistické ses. Ivanou Procházkovou.
- SR vzala na vědomí zprávu o nově fungujícím systému webů ČCE. V jeho rámci již bylo spuštěno 13 webů povšechného sboru, další tři se připravují. Do této „rodiny webů“ se připojilo aktuálně také 18 stránek farních sborů, dalších 20 je v přípravě.
- SR schválila návrh na úpravu Řádu pastýřské služby a předložil jej 4. zasedání

35. synodu. Návrh navazuje na loňské usnesení synodu, které upravuje promlčecí lhůty ve věci sexuálních deliktů pracovníků církve. Současná navrhovaná úprava dále rozpracovává následující okruhy: povolávání náhradníků do pastýřských rad, osobní působnost Řádu pastýřské služby, rozšíření opatření ve věcech kázně a předběžná opatření.

- SR schválila záměr transformace Jeronýmovy jednoty do nemovitostního fondu v rámci Grantového systému ČCE a souhlasila s předložením tohoto záměru 4. zasedání 35. synodu.
- SR vzala na vědomí zprávu br. Jiřího Tenglera z Teologických dnů Martin-Luther-Bundu v Hofgeismaru v březnu tohoto roku.
- SR se dále zabývala přípravou 4. zasedání 35. synodu ČCE a revizí stavu synodních tisků, chystaných pro toto zasedání.
- SR se věnovala přípravě programu a obsahové náplni setkání se seniorátními výbory (22. – 23. 4. 2022 v Herlíkovicích).

Hospodářské věci

- SR se setkala se zástupci FS ČCE v Praze-Braníku, seznámila se s projektem rekonstrukce branického kostela a vyslovila souhlas s přijetím závazku sboru nad 2 mil. Kč (dle čl. 22 odst. 2 Řádu o hospodaření církve). *Hof*

POZVÁNKA

Den Země

Ekologická sekce České křesťanské akademie a akademická farnost u Nejsvětějšího Salvátora zvou na bohoslužby ke Dni země, které se budou konat v úterý 26. dubna 2022 od 18.00 hodin v kostele Nejsv. Salvátora v Praze 1. Kázat bude Dušan Hejbal, biskup Starokatolické ▶

církve. Zpěvem bohoslužby doprovodí sbor Gabriel. Poté bude následovat beseda o Nové dohodě, vytvořené platformou pro sociálně-ekologickou transformaci.

REGIONY

Vrchlabští evangelíci začínají s Otevřenou farou

Ve vrchlabském evangelickém sboru vzniká nový cyklus besed, přednášek, filmových projekcí a dalších setkání, nazvaný Otevřená fara. Už názvem chtějí Vrchlabští další lidi hlavně pozvat. Cyklus Otevřená fara také navazuje na tamější Otevřenou farní zahradu, jejíž „hřiště U Piráta“ Vrchlabští rádi užívají už řadu let a loni tam ve spolupráci s vrchlabským střediskem Diakonie Světlo vznikla terapeutická zahrada. **ARo**

KULTURA

Kniha z nakladatelství Kalich nominována na prestižní cenu

Mezi nominacemi 21. ročníku knižních cen Magnesia Litera se objevil také titul z produkce nakladatelství Kalich. Jedná se o knihu s názvem *Pro smrt uděláno*, kterou připravil editorský tandem Michael Plzák – Lucie Vopálenská a obrazovým materiálem ji doprovodil František Plzák.

Kniha je nominována na cenu v kategorii „Aktuálně.cz Litera za publicistiku“. Společně s ní jsou v téže kategorii navrženy na cenu ještě dvě publikace – monografie o Karlu Gottovi z pera Pavla Klusáka a kniha Alexandra Mitrofanova o společenských poměrech v současném Rusku.

Soutěž Magnesia Litera každoročně vybírá stěžejní tituly z tuzemské knižní produkce. Ocenění je rozvrženo do

devíti kategorií, které se snaží obsáhnout veškerou domácí knižní produkci. Porotu k jednotlivým kategoriím delegují oborově příslušné obce a organizace.

Letošní laureáti budou vyhlášeni 10. dubna (tedy po uzávěrce časopisu).

ARo

BOHOSLUŽBY

Velkopáteční bohoslužby v České televizi

Přímý přenos slavnostních velkopátečních bohoslužeb nabídne 15. dubna od 11 hodin druhý program České televize. Vysílat se bude z mělnického evangelického sboru, kázat bude tamější farář Miroslav Erdinger.

ŽIVOTNÍ STYL

Do práce na kole? Květnová výzva pro každého

Blíží se již 12. ročník celorepublikové květnové výzvy Do práce na kole, kterou organizuje spolek AutoMat. Vizual k jarní motivační události letos vytvořila uznávaná výtvarnice Eliška Podzimková.

Hlavním cílem výzvy je přimět k pohybu i k šetrnějšímu způsobu dopravy. V rámci výzvy se sice soutěží v počtu nasbíraných kilometrů a v procentu pravidelnosti dojíždění na kole, ale hlavně má jít o to překonávat sebe sama. K zaznamenání vlastních výkonů lze využít aplikaci Do práce na kole, která je ke stažení zdarma.

„Květnová výzva Do práce na kole chce motivovat lidi, aby udělali něco pro svou fyzickou kondici a psychické zdraví. Cesta do práce na kole, pěšky, poklusem nebo třeba na skejtu je velkým přínosem také pro životní prostředí ve městech,“ říká koordinátorka výzvy Dominika Lenthárová z pořádajícího spolku AutoMat.

Registrace do 12. ročníku této výzvy je otevřena na www.dopracenakole.cz a výzva samotná probíhá od 1. do 31. května 2022. **auto-mat.cz, ARO**

BRIGÁDA

Staňte se letním průvodcem v Domku Na Sboru

Českokobratrská církev evangelická a městys Kunvald nabízejí nejen studentům brigádu na pozici průvodce v Domku Na Sboru, který je místem vzniku Jednoty bratrské.

Volné termíny v roce 2022: červenec, srpen. Pro zájemce je možnost zajistit ubytování v penzionu. Přihlášky posílejte prosím nejdéle do 15. května 2022.

Kontaktní osobou, poskytující veškeré informace, týkající se brigády, je

Alena Morávková (úřad městyse Kunvald, tel. 465 619 160, e-mail: obec@kunvald.info).

ASISTENCE

Hledáme dobrovolníky na tábory v Bělči

Hledáme dobrovolníky pro táborové pobyty s lidmi s postižením, které se budou konat během léta v Táboře Jana Amose Komenského v Bělči nad Orlicí.

Předchozí zkušenosti s lidmi s postižením nejsou nutné, stačí chuť poznávat nové a ochota učit se. Vždycky je totiž na místě i někdo zkušenější. Instruktaž dobrovolníků se bude konat v sobotu 14. 5. 2022 v Praze ve sboru ČCE Praha 2 – Vinohrady (Korunní 60).

Dobrovolníkem na táboře se může stát příslušník téměř všech generací, (minimální věková hranice asistentů je 16 let). Pravidelně jezdí dobrovolníci

z řad mládeže, střední generace i seniorů. Studenti speciální pedagogiky, sociální práce či podobného zaměření si pobyt mohou započítat do školní praxe. Pomocníci mají samozřejmě zdarma celý pobyt (nocleh i stravu) i cestu tam a zpět.

Přihlašovat se je možné na webu prihlasky.e-cirkev.cz.

Termíny pobytů s asistencí:

TAP1 (25. 6. – 2. 7. 2022,

R. Dračka, L. Slabý)

TAP2 (6. 8. – 13. 8. 2022,

J. Bureš a T. Znamenáček)

RPP1 (2. 7. – 9. 7. 2022, R. Včelná)

RPP2 (9. – 16. 7. 2022, Jan Mikschik)

RPP3 (16. – 23. 7. 2022, Anna Peltanová, Šárka Pailová)

RPP4 (20. – 27. 8. 2022, Daniel Heller)

KAZATELSKÁ MÍSTA

Sbor v Ostravě hledá faráře

FS ČCE v Ostravě hledá faráře na uvolněné místo kazatele sboru se schopností a ochotou k týmové práci. Bližší informace u kurátora sboru (tel. 608 004 356) nebo na ostrava.evangelnet.cz/hledame-farare/.

kompletní OZVUČENÍ KOSTELA

Předvedení **ZDARMA**

Záruka: **5 LET**

Již od **29.900 Kč** bez DPH

www.ozvuk.cz | tel.: 608 433 983

MLÁDEŽ

Ve víru křivek

(Vítězný návrh vizuální podoby Sjezdu 2022)

autor: Vojtěch Janošík

Jak to vypadá Ve víru víry?

Vítězem vizuální podoby letošního sjezdu se stal Vojtěch Janošík

Je pátek 18. března dopoledne a v druhém patře zadní budovy Husova doma se na adrese Ústřední církevní kanceláře sejde ilustrátorka, architekt a studentka dějin umění. To není začátek vtípu, ale příběh o tom, jak odborná komise posuzovala návrhy vizuální identity Sjezdu (nejen) evangelické mládeže 2022.

posouzení zasláných návrhů. A čekal je nelehký úkol: vybrat z nich ten nejlepší.

Po hodině a půl dlouhé debatě dospěla porota k verdiktu. Vítězem letošní soutěže se stal Vojtěch Janošík. Mladý designer z opavského sboru, student Fakulty multimediálních komunikací na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, který shodou

hodnotící komise, zleva: David Vávra, Martina Špinková, Anna Boučková, Alena Podrazilová

Sjezdy mládeže jsou charakteristické mnoha věcmi. Jednou z nich je název a téma, které se každý rok liší. Letošní ročník, který proběhne v Ostravě od 23. do 25. 9. 2022, ponese název *Ve víru víry*. K názvu a tématu se pak váže i to, jak daný sjezd vypadá. Mezi mládeží se každoročně vypisuje soutěž o logo (vznešenějšími slovy „vizuální identitu“), které akci doprovází na všech různých propagačních materiálech, bannerech, tričkách, webových stránkách a podobně.

A jinak to nebylo ani letos. V únoru byla soutěž vypsána a v polovině března se na adrese mladez@e-cirkev.cz sešlo celkem sedm návrhů od sedmi autorů. Tím se vracíme k úvodu tohoto článku. Ilustrátorka Martina Špinková, architekt David Vávra a studentka dějin umění Anna Boučková byli totiž členy odborné komise pro

okolností vtiskl tvář i loňskému sjezdu mládeže. Těšíme se na osvědčenou spolupráci a posíláme gratulace do moravskoslezského seniorátu!

Děkujeme také všem účastníkům soutěže za to, že sjezdu věnovali svůj čas a svůj návrh zaslali. Bylo opravdu z čeho vybírat, kvalitních návrhů se sešla celá řada a my jsme rádi, že jsou v našem okolí šikovní lidé! Děkujeme i porotě, že si udělala čas a poskytla na věc svůj profesionální pohled. Věříme, že toto setkání i celá soutěž posouvají sjezd tím správným směrem.

Detailní rozpracování vítězného návrhu (včetně barevné varianty), ostatní zasláné návrhy nebo třeba anotace letošního sjezdu jsou k nalezení na webu www.mladez.evangelnet.cz. Na stejné adrese publikujeme i další novinky, které se života mládeže naší církve týkají. **Kryštof Sojka**, foto: Kryštof Sojka

Jarní hladovec

Komu se nelení, tomu se talíř zelení

První jarní zeleň dává příslib obohacení mého jídelníčku. Jsem zdravý, tedy jde mi hlavně o objem, ideálně s minimálním přísunem kalorií. Talár přikrývá množství hříchů – zvláště dietních. Ale co je moc, to je moc, a když se pneumatika na břiše pomalu mění v pneuservis, zpozorním i já. Panáček Michelin není můj vzor. Na stranu druhou – vařené hoblíny se sojovkou sice měly kalorický obsah nula, ale byly opravdu hodně hnusné. O těchto slepých kulinářských uličkách jindy.

Hledám něco, co se dá jíst. Ne probiotické limonády, očistné čaje... Co se dá jíst tak, jak to je. Ne jako příměs typu „nádivka do kuřete“. Ne jako příloha k něčemu (rýže, těstoviny). Jen tu a tam něco jako salát s kyselou zálivkou, nějak mě to nezasytí, když to není teplé. Čili v praxi vždycky něco jako špenát, hlavně když je toho hodně.

Doporučuji své tři jarní stálíce: kopřivu, bršlici a křídlatku (pozor, v pozdějším období může být už hořká). Spojuje je základní fakt, že jsou to plevele. Neexistuje množství, které by vás po natrhání mělo vést k výčitkám svědomí z poškozování přírody. Spíš naopak. Tak jsem si stanovil základní kuchařský objem: jedna igelitka.

Druhou velkou výhodou je praktická nemožnost záměny (dobře – bršlici si může amatér splést s bolehlavem, ale ten na začátku jara ještě spí a později má fakt úplně jiný tvar listů).

Všemožné účinné látky a působení snadno vygooglíte, stejně jako sofistikované recepty. Jsem v tomto ohledu dost nenáročný. Tak mohu za sebe doporučit.

Bršlice: Možná ne každému sedne její vůně, mně ano. Na oleji osmahnu cibulku (já ji rád, tak hodně) a pak dusím nadrobno pokrájené listy cca 20 minut, někdy déle. Trochu mléka na zjemnění chutě, nešetřím solí a pepřem. Případně česnek, ale on je stejně v těch objemech málokdy cítit. Mám rád muškátový oříšek, tak

ho cpu do všeho. U kopřivy to vyjde nastejno, jen ji překrájením nadrobno spařím vroucí vodou, aby přestala pálit. Raději ale bršlici. Méně barví (čili méně uklízení v kuchyni), voní mi lépe a je křehčí.

Křídlatku si nechávám nakonec, to už je trochu fajnšmekrovina. Mladé pazochy (prýty, výhonky) jsou něco na půl cesty mezi chřestem a rebarborou. Šly by jíst i mladé větvičky a listy, poměrně záhy ale tvrdnou a ani dlouhým vařením nezměkknou. Hlavním úkolem je minimalizovat rebarboru, protože je to fakt děsně kyselé a zatěžující ledviny. A pozor – je to děsný plevel – zbytky nikdy ne na kompost, ale spálit, do popelnice nebo vrátit do houští, kde jste ji sbírali.

Kousky okolo 1 cm zakoření, vyrostou, a už se jí neznavíte. V Česku potkáte křídlatku japonskou, sachalinskou a českou. Liší se tvarem listů, chuť a jedlost vyjde nastejno. Na odrostlejších rostlinách si ale moc nepochutnáte. Je nutné křídlatku odchytit v čase rašení, kdy je mladouňka, starší jedinci nevládnou dobrou chutí.

Z Japonska (kde jí říkají „itadori“) mám následující návod, který se mi osvědčil:

Výhonky loupu (jde to blbě, zvláště u úplně mladých na to kašlu), hodím do vroucí vody, za dvě minuty potřebuje prudce zchladit – ve dřezu mám studenou vodu s kostkami ledu. Nechám přes noc vylouhovat („maceruji“), čímž ztratí kyselost, propláchnu – a mám improvizovaný chřest. Jen se solí, s máslem, sojovkou, nějakým dipem, kečupem.

Jaroslav Pechar, foto: pexels.com

HUMANS OF ČCE

Jakub Trusina

Student teologie a člen Celocírkevního odboru mládeže

ČCE je v mém životě důležitá, a proto mi dělá starost její místo v dnešním světě. Zdá se mi, že jsme poněkud jazykově uzavřeni, někdy příliš zaneprázdění a že mnohdy lpíme na malichernostech, což nás odvádí od toho, o čem jde. Přesto jsem tady u nás mnoho krásných věcí, které se mezi námi děly a dějí, zažil a zažívám a navíc o řadě dalších pak ani nevím - jsem vděčný za všechny a děkuji vám za ně!

foto: Kryštof Sojka

MOJE CÍRKEV

Sláva Ukrajině!

(Vyvěšení ukrajinské vlajky na fasádu Husova domu, 25. 2. 2022)

foto: Adéla Rozbořilová

Šumperk: živá brána Jeseníků

Bůh je s námi i na periferii

Šumperk, to je malebné, kdysi německé město, malá Vídeň, živá brána Jeseníků. Dnes je obyvatelstvo namícháno z nejrůznějších přistěhovaleckých vln. Ale to asi víte. Možná ale nevíte, že i z církevního hlediska je tato brána Jeseníků opravdu živá. Kromě toho, že zde najdete nás, českobratrské evangelíky, máme i sbory římských katolíků, starokatolíků, husitů, adventistů, baptistů (kteří tu mají hned dva sbory), pravoslavných, armády spásy a několika církví letničních. Na město, které nemá ani 30 000 obyvatel, je to rozhodně pestrá směs sborů a sborečků. A s tou se samozřejmě pro obyvatele města i jeho návštěvníky spojuje i široká nabídka (nejen) křesťanských aktivit.

To je samozřejmě dobře, máme z toho radost. I když... Celkem přirozeně si s tou širokou nabídkou trochu konkurujeme. Ale konkurence má vedle občasného soupeření o přízeň farníků, ze kterých se ta mladší generace stejně pravděpodobně odstěhuje do většího města, i světlé stránky. Celkem přirozeně nás to nutí hledat „své vlastní“ způsoby jak nejen sobě, ale i lidem v Šumperku posloužit.

Pro sbor, který je tvořen pestrou směsí lidí, je takové hledání celkem výzva. Vždyť pestrá směs lidí celkem přirozeně vyprodukuje i pestrou směs nápadů. Je potřeba nejen analyzovat své silné a slabé stránky, ale taky najít pověstnou „díru na trhu“, kterou by bylo dobré zajímavou nabídkou vyplnit. Mám-li tedy psát o silných stránkách šumperských evangelíků, chtěl bych se zmínit především o angažovanosti laiků, a to především v oblasti práce s dětmi.

Tak se totiž už v roce 2017 povedlo onu „díru na trhu“ najít. Bylo to v období „bezvládí“, kdy byl sbor administrován a se mnou teprve vedl rozhovory jako s kandidátem na obsazení farářského místa. Ve spolupráci s místní Armádou spásy tenkrát naše šikovné učitelky nedělní školy zorganizovaly příměstský tábor. Ujal se, letos připravujeme už šestý ročník. Víím, na první pohled to vlastně není

moc inovativní, jistě by se sborů, které organizují příměstské tábory, našlo víc. A přesto má tato na první pohled obyčejná věc dobrý vliv nejen na nás samotné, ale i na naše okolí. Spoustu jsme se toho během těch let naučili – nejen o dětech, které se k nám pravidelně na tábor vrací, ale i o svých vztazích, o svých schopnostech i hranicích, o tom jak a kdy je potřeba takový tábor propagovat.

První ročníky jsme organizovali ještě s vydatnou pomocí Armády spásy, loňský ročník se sborem Bratrské jednoty baptistů ve Vikýřovicích a letos už je tábor z 90 procent v naší režii.

Kdo se tedy tábora účastní? Z části jsou to děti z našeho sboru, z části jde o děti ze sborů jiných církví v Šumperku a z části jsou to ti, kteří doma žádné křesťanské zázemí nemají. Postupem let jsme došli tak daleko, že zájem o tábor převy- ▶

šuje kapacitní možnosti naší fary, takže letos už jsme spoustu žádostí museli odmítnout.

Je pravda, že náš kostel nepraská ve švech. Děti mimo sbor se na tábor sice zpravidla vracejí, ale do těch pravidelných setkání během roku se je začlenit nedaří. Asi nejsme dobří náboroví pracovníci. Přesto věřím, že příměstské tábory mají smysl, mimo jiné proto, že na nich nejen děti, ale i rodiče mohou zažít Boží, doširoka otevřenou náruč a přijímající komunitu.

V jednom z předcházejících článků Juliana Hamari psala, že každý sbor potřebuje někoho, kdo mu věří a kdo za něj kope. Šumperský sbor má

takových lidí dost. Zatím nejsme ve finanční tísní, jestli však to, že věříme a za náš sbor kopeme, bude stačit i za pár let na úhradu personálního fondu, nevím. Vím ale, že lidé v okolí si našeho sboru všímají, že o naši činnost mají zájem a rádi se k nám vracejí. Věřím, že Bůh je s námi i na periferii, i v sudetském podhůří Jeseníků, že to s tím, o co snažíme, bude jako v podobenství – teď sejeme a plody našeho snažení už někde klíčí, ať spíme, či bdíme, jen to zatím ještě není vidět. Třeba to jednou, až vyrostou a přinesou mnohonásobnou úrodu, oslavíme.

Jakub Pavlůs, foto: infosumperk.cz

LIDÉ

Záleží mi na tom, aby dětem ve sboru bylo dobře

Alžběta Hájková, učitelka nedělní školy v Nymburce

Synodní rada vyhlásila pro rok 2022 téma „Lidé“. Také v Českém bratru bychom se tomuto tématu chtěli věnovat. V průběhu roku proto oslovujeme členy naší církve, působící na rozličných církevních pozicích, a prostřednictvím několika otázek chceme přiblížit jejich práci. Na chodu sboru se podílí mnoho lidí, jejichž práce často není na první pohled vidět. Zde bychom chtěli dát prostor právě jim a docenit jejich službu.

1. Co všechno obnáší služba „učitelky nedělní školy“? Jak vypadá její příprava?

Služba pro mě obnáší přípravu programu pro děti různého věku, což je někdy náročné. Ve skupině mohou být malé předškolní děti i děti školní a každému je potřeba věnovat jinou pozornost. Přípravujeme se podle přípravek, které vydává synodní rada; někdy to jde lépe, jindy je to náročnější; někdy je možné převyprávět celý biblický příběh, jindy je spíš lepší předat jen podstatnou myšlenku. Dohledávám si obrázky, používám biblické postavičky nebo i plyšová zvířata.

2. Co vás motivovalo k tomu, abyste tuto službu přijala?

Já jsem povoláním učitelka, takže děti a práci s nimi mám ráda. Navíc mám teď sama dvě malé děti, takže je to pro mě asi i přirozené, záleží mi na tom, aby jim ve sboru bylo dobře.

3. Co vás nejvíce naplňuje a v čem naopak spatřujete úskalí?

Těší mě ten společně strávený čas. Úskalí je v tom, že se připravuji, ale dopředu nevím, jestli vůbec nějaké děti dorazí a které. Někdy se taky potýkám s tím, že téma nebo biblický text jsou hůř srozumitelné a pak hledám, jak to dětem předat, aby to pro nás nebyly jen (nepochopitelné) řeči.

4. Co vás v práci pro sbor inspiruje?

Děti samy jsou inspirací. Reagovat na ně v té rozmanitosti mě vede k hledání způsobů, jak srozumitelně něco předat.

5. Co se u vás ve sboru při práci s dětmi osvědčilo?

Dříve byla „nedělka“ jen během kázání, ale protože se odchází úplně mimo kostel, tak se nám osvědčilo

ponechat na dětské setkání delší čas a hned po kázání se nevracet. Do kostela se ovšem děti vracejí, když je večere Páně. Jinak se nám moc osvědčilo

propojování generací: Mládež připravuje pro děti tábory, vánoční hry atd. To je pro děti inspirace, poznávají se s dalšími lidmi ze sboru, a vznikají tak důležité dobré vztahy.

připravila **Jana Hofmanová**,
foto: archiv respondentky

PROJEKTY

Sudická škola se od září otevře prvním žákům

Stoletá budova bude znovu sloužit svému poslání

Dlouho připravovaný projekt boskovického farního sboru dochází svého naplnění. V pondělí 8. března 2022 byla rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) oficiálně zřízena Církevní mateřská škola a základní škola Sudice. První žáčky by měla přijmout už v září tohoto roku.

Menší mateřská a malotřídní základní škola vznikne v budově, která byla v Sudicích na návsi pro tento účel vystavěna už před 160 lety. Ve své

novodobé historii pak budovu bývalé evangelické školy využívala kazatelská stanice, sloužila jako místo pro nedělní bohoslužby nebo jako sociální bydlení.

Před několika lety se v partě nadšenců kolem sboru Českobratrské církve evangelické v Boskovicích začala rodit myšlenka vdechnout stavbě nový život a dát staré formě staro-nový obsah. Zkrátka vrátit sem výuku, dětské hry a smích. ▶

Významně to odpovídalo i aktuálním potřebám mladých rodin v Sudicích i okolí, a když se vše sešlo také s výjimečnými talenty a zkušenostmi organizačního týmu, bylo rozhodnuto vydat se nelehkou cestou směrem ke zřízení oficiální vzdělávací instituce. Značně tomu pomohla také náklonnost samotné obce, která iniciativu také podporuje.

Následovala různá setkání, promýšlení strategie, tvorba vizí a pak také stovky brigád-

nických hodin bouracích a vyklízecích prací a stavebních i projektových příprav.

Do historického objektu se v projekční fázi podařilo umístit potřebné třídy, dvě výdejny jídla i družinu. Se začátkem hlavní stavební fáze se čekalo na zmíněné schválení ze strany MŠMT. Naplno se tedy stavba rozběhne právě v těchto dnech a vyžádá si více než šestimilionovou investici. Financována bude z celocírkevních zdrojů, z podpory od obce Sudice, z grantů

a dotací, ale i z prostředků zahraničních církví nebo tuzemských sbírek a darů jednotlivců.

Celé dílo můžete podpořit i vy, a to skrze veřejnou sbírku: <https://www.donio.cz/sudicka-skola>.

Na konci stavební fáze by mělo být letos v srpnu kolaudační rozhodnutí, které stvrdí připravenost prostor pro malotřídku rodinného typu s vlnným prostředím, kde se budou moci pohodlně setkávat děti různého věku.

Vznikne tak výjimečné místo pro moderní výuku, které je provázáno s lokální komunitou a tradicí, s krajinou i přírodou. Region Boskovicka nabízí mnoho přírodních i historických pamětihodností, které mohou děti poznávat na svých školních výletech. Už nyní se o výuku v alternativní škole rodinného typu hlásí mnoho inspirativních pedagogů a projekt je také od samého začátku vnímán jako ekumenický – je to spolupráce místních aktivních křesťanů, evangeliků i katolíků.

„Školní vzdělávací program nazvaný ‚Začít spolu‘ bude stejný jako na Filipce a v Bratrské škole, inspirovat se budeme i dalšími, dlouho

fungujícími církevními školami,“ popisuje metodické zázemí koordinátorka škol Evangelické akademie Helena Wernischová.

„Chceme, aby škola byla laskavé prostředí, kde se děti nebojí komunikovat a spolupracovat, což výrazně posílí jejich rozvoj. Menší počet dětí umožní individuální přístup i dostatečný prostor pro podporu jejich talentu a vzájemné spolupráce,“ přibližují své plány organizátoři.

V mateřské škole by se od září mělo scházet 15 dětí, základní škola otevře prozatím jednu třídu pro 24 dětí. V dalším roce se chystá otevření ještě druhé třídy, čímž venkovská malotřídka pokryje celý první stupeň.

Sudická škola v mnohém navazuje na skvělé zkušenosti brněnské základní školy Filipka, která si během několika málo let vybudovala skvělý kredit jak z hlediska poptávky rodičů, tak v úrovni vzdělávání a výukových metod. Právě po Filipce a pražské Bratrské škole se stane ta sudická třetí základní školou v rodině škol Evangelické akademie. Mezi všemi českými církevními školami jí pak patří kulaté pořadové číslo 150.

Jiří Hofman

Z PRVNÍ RUKY

Pohlédnout utrpení do očí

Svědectví ze sboru, který ubytoval ukrajinské uprchlíky

Přinášíme osobní a bezprostřední zkušenost sestry Běťákové ze sboru v Letohradu, který poskytl své prostory lidem prchajícím z Ukrajiny.

Náš sbor je od 1. listopadu 2021 uprázdněný a hledá nového kazatele. Máme proto volný farní byt a navíc dva pokoje pro hosty. Ale teď už vlastně prázdný není. Od vypuknutí války na Ukrajině přijímá uprchlíky ze Žitomiru. Jak se to stalo? Do letohradského sboru dochází už asi pět let Larissa a Serhej právě z tohoto města. On je vystudovaný strojní inženýr, ona

učitelka hudby na akordeon. A kde pracují teď? U stavu na tři směny v místní textilní továrně. Spolu s nimi začaly chodit do sboru další dvě paní. Hned po vypuknutí války nás Larissa požádala, zda by sbor mohl přijmout rodinu její kmotřenky s dvěma malými dětmi. Souhlasili jsme. A pak přijely další dvě rodiny. Tento týden dvě maminky s dětmi. Na polsko-ukrajinskou hranici pro ně jel už dvakrát člen našeho sboru Aleš. Vždy deset hodin cesty tam a stejnou dobu zpět. Není přece možné je odmítnout ►

v situaci, kdy je Žitomir těžce bombardován. Je zničena nemocnice, škola, jejich kostel...

Jak pomoc probíhá prakticky? Je velká výhoda, že tady už mají někoho z rodiny nebo přátele. Ti se s nimi dorozumějí, jedou s nimi na cizineckou policii. A na nás je pomoc praktická. Zajít s nimi k lékaři, vyzvednout léky, dovést děti a maminky do školy. Všemmu šéfuje Lída, která shání postele, deky, povlečení a další potřebné. Posílá lidi ze sboru tam, kde jsou právě potřeba. Na faře, celkem v šesti místnostech, už bydlí dvacet dospělých a spousta dětí. Společně si vaří, děti si spolu hrají. Jedna nemocná paní se synkem bydlí po dobu izolace zvlášť, v rodině. Další

dvě rodiny jsou připraveny přijmout uprchlíky, pokud bude opravdová nouze.

A jak to prožíváme my? Vznikla skupina bratří a sester, kteří jsou neustále ve styku a řeší operativně to, co je zrovna potřeba. Že jsme unaveni a občas nám „tečou“ nervy, je asi pochopitelné. Praktická pomoc nás ale spojuje i navzájem. Bezmoc a zoufalství, které cítíme při sledování zpráv o válce, nám pomáhá překonávat. A také prožíváme malé zázraky. Včera se porouchala pračka a po výzvě byla do dvou hodin nová. Lidé jsou opravdu ochotni pomáhat. Jsem vděčna, že se jako sbor nezabýváme jen sami sebou, ale že děláme to, k čemu nás vybízí náš Pán. **Nada Běťáková**, foto: e-cirkev.cz

SPOLEČENSTVÍ

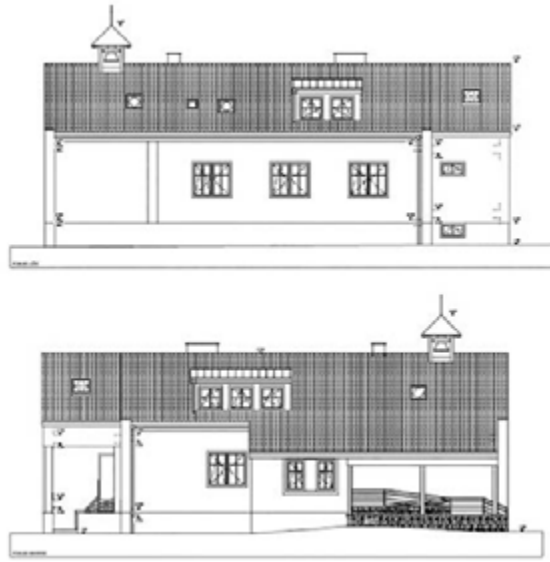
Útočiště chce nabídnout střechu nad hlavou i přístřeší duše

Hlavní dar lásky Jeronýmovy jednoty

Když jsme se v chrásteckém sboru pokoušeli před lety formulovat identitu a poslání našeho společenství (strategičtí plánovači církve z toho budou mít radost), vrátil se nám stále znovu obraz sboru jako přístavu. Tím však ve mně začal hryzat také červík podezření. Je to hezké, že vnímáme sbor jako místo, kam se můžeme vracet a čerpat sílu pro další „plavbu“, kde můžeme skládat své

životní „náklady“ a brát na sebe zas něco z břemen druhých. Ale nesvědčí tento obraz vlastně o určité uzavřenosti, kde jde hlavně o nás, „insidery“? Nepotřebuje určité doplnění?

A tak se začala postupně vynořovat idea, spojená od počátku s jiným obrazem, tentokrát biblickým: útočištěm. Trvalý domov teprve vyhlídíme. Na tomto světě potkáváme na cestě víry jen „hospody“

nákres projektu

k občerstvení. O Bohu jako svém útočišti hovoří častokrát žalmisté. Ale k existenci křesťanského sboru patří také toto poslání: být místo občerstvení, společenství a posily pro příchozí (a často jen průchozí).

A tak se zrodil plán dostavět ke stávající faře, která je centrem dění sboru a jedním z ohnisek společenského a kulturního života v obci, přístavbu s dvěma vybavenými samostatnými prostory k ubytování. Vytvořit místo, kde člověk může najít podporu v náročné životní etapě nebo jen pobýt chvíli v ústraní. Nabídnout na nějaký čas střechu nad hlavou – a zároveň být přístřeším duše. Projevit pohostinnost a ujít kus společné cesty s těmi, kdo se potřebují zastavit nebo naopak najít zázemí pro nové vykoučení. Mít důstojné podmínky pro ty, kdo hledají své osobní nebo skupinové „útočiště“, ale i pro ty, kdo chtějí naopak nabídnout svůj čas, síly a obdarování ke službě druhým, třeba jako dobrovolníci. Časem rozhodnutí, že chceme tímto směrem vykročit, se stala „koronavirová“ doba, v níž se fara skutečně stávala rozmanitým způsobem útočištěm pro mnohé z těch, kteří jinde nenašli „místo pod střechem“ ani svou přirozenou rodinu.

V našem uvažování o útočišti – a to vnímáme jako zásadní – se tak setkává rozměr sociální

a pastorační, diakonický a duchovní. Obojí patří k poslání církve – a to ne jako dvě oddělené skutečnosti, jak to často zakoušíme, ale jako jeden celek. Německý jmenovec našeho významného praktického teologa Paul Philippi napsal, že v sociálních otázkách dluží sbor světu sám sebe. A v souladu s tím jsou i řády naší církve, když říkají, že těžiště diakonické práce je ve farních sborech, protože tam nejpřirozeněji může jít praktická pomoc ruku v ruce s žitým společenstvím v křesťanské víře. A právě tento komunitní aspekt, spojující společenství v modlitbě s konkrétní solidaritou, má být ten společný jmenovatel variabilního využití nových prostor. A snad i jednou z inspirativních podob hledání toho, jak být dnes a zítra církev.

Ano, aby církev sloužila jako útočiště, místo duchovního i praktického zázemí a služby druhým – k tomu zásadně není potřeba žádných staveb. Na druhou stranu leckdo z nás jistě v životě zažil, jak důležité v nějaké životní situaci může být nalezení přívětivého útočiště – také v podobě střechy nad hlavou. A proto čtenáře Českého bratra prosíme o modlitbu a budeme rádi za společnou tvorbu Útočiště v Chrástu třeba v rámci letošního Hlavního daru lásky Jeronýmovy jednoty. Aktuální informace najdete na chrast.evangelnet.cz.

Karel Šimr

Malíř, který kázal evangelium výtvarnou řečí

Pět let od úmrtí Miroslava Rady

Akademického malíře Miroslava Radu jste mnozí znali osobně anebo z jeho ilustrací v oblíbených zpěvnících *Bud' tobě sláva a Zpívejte s námi*, příp. z dalších knih Ludka Rejchrt a z jiných publikací.

16. března uplynulo pět let od jeho úmrtí. Miroslav Rada byl hluboce věřící člověk, po celý život člen ČCE, pro evangelickou církev toho hodně udělal. Podívejme se blíže na jeho spolupráci s některými sbory a faráři.

Vršovice i Vinohrady. Sbory, které byly domovem

Začneme hned vršovickým sborem, jehož byl Miroslav Rada člen od jeho vzniku (r. 1943) až do své smrti a se kterým prožíval všechny radosti i starosti. Když sbor konečně získal prostory pro bohoslužby, navrhl úpravy, kterými se bývalá hospoda stala důstojným bohoslužebným prostorem. Za faráře Michala Otřísala namaloval pro čelní zeď modlitebny obraz „Ježíš Kristus, včera i dnes tentýž, i na věky“. Po sametové revoluci v rámci restitucí sbor o modlitebnu však přišel. Do nových zrekonstruovaných prostor v Tulské ulici se však, k lítosti členů sboru, velký obraz nevešel, a proto Rada vytvořil pro novou modlitebnu objekt Desek zákona s plastikou kříže. Jakmile se o uvolněném obrazu dozvěděl farář Jiří Štorek, okamžitě požádal o jeho umístění do kostela U Jákovova žebříku v Kobylicích. Tam je možné si obraz prohlédnout, stejně jako další artefakty, jejichž autory jsou Radovi synové, Ondřej a Vojtěch. J. Štorek byl s Radovými v čilém kontaktu, zajímal se o jejich práci a často je vyzýval ke spolupráci při různých aktivitách, které ve sboru, zvláště při příležitosti Vánoc a Velikonoc vymýšlel. Tak vznikly např. rozměrné plastiky *Jákoab s andělem*, *Loď s Ježíšem*, *Učedníci lovící ryby* apod.

Druhý sbor, který byl pro Radu zásadní, byl sbor vinohradský. Tam chodil v dětství, mládí a po sametové revoluci se tam vrátil, když v tamních suterénních prostorách inicioval vznik Galerie Genesis, pro kterou pak sedm let nezištně a obětavě pracoval. Vinohradští mu pronajali uvolněný ateliér. Hned navázal spolupráci jak s projekčními ateliéry v podkrovním sousedství, tak s cestovní kanceláří Evangtour. Byl požádán o přednášku na

Miroslav Rada (1926-2017)

právě vzniklém ESBU (Ekumenická setkávání nad Biblií a uměním) v Bechyni, kde se mu zalíbil program i společenství a kam potom pravidelně 19 let jezdil a několikrát i vystavoval. V rámci této spolupráce se mj. v letech 1996–1997 konal také řetězec výstav jeho obrazů a kreseb. O Velikonocích v r. 2000 byla v kostele vinohradského sboru

slavnostně odhalena asi největší Radova realizace – 5 monumentálních obrazů, umístěných do štukových ráků, pseudogotické architektury čelní stěny kostela v Korunní 60. Obrazy na téma Starého a Nového zákona, které maloval ve svých 71–73 letech, malíř sboru daroval. Protože se díky svým rozměrům do ateliéru v zamýšlené kompozici nevešly a téměř 7 m vysoký středový obraz musel dokonce malovat po částech, viděl malíř celé dílo prvně až po jeho instalaci. Když cyklus zhlédl P. Kuneš, farář katolické farnosti sv. Václava ve Vršovicích, požádal vzápětí Radu o namalování oltářního obrazu do barokního kostela sv. Mikuláše ve Vršovicích.

Od Zlína po Cheb. Neúnavný dřič i umělec nevyčerpatelné inspirace

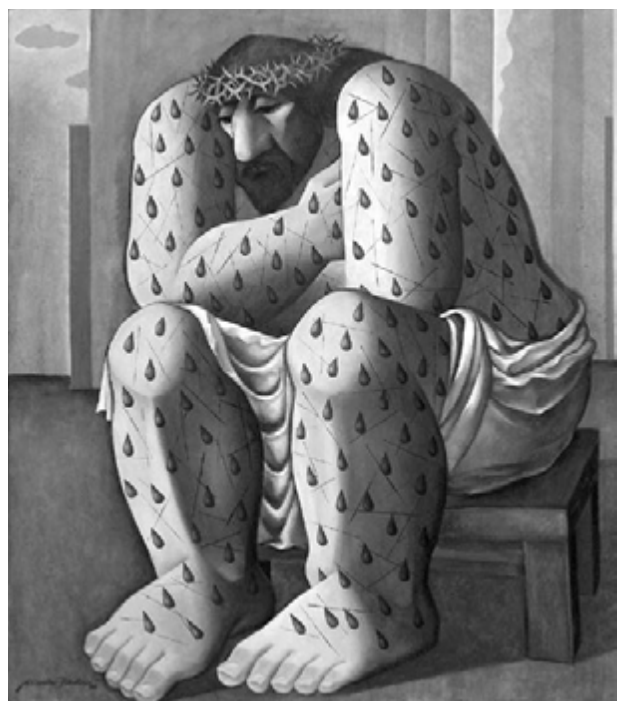
Rada byl v kontaktu s mnoha faráři a sbory po celé republice, kam na jejich přání jezdil přednášet, radit, konzultovat a navrhopvat úpravy interiérů i exteriérů kostelů, modliteben a sborových prostor. Na požádání pořádal ve sborech i výstavy svých obrazů, později i obrazů celé malířské rodiny. Po několik let byl také člen stavebního odboru synodní rady.

Z jeho tvorby kromě výše zmíněných realizací můžete shlédnout v Praze ve sboru na Jarově obrazy z malířovy rané tvorby, ve sborové místnosti u Klimenta na Starém Městě obraz *Uzdravení slepého*, v modlitebně církve metodistické v Ječné obraz *Zápas Jáкова s andělem*. Do modlitebny v Chebu zapůjčil svůj abstraktní oltářní triptych *Narození – Milosrdenství – Poslední soud*, v Proseči je obraz *Pláč Jeremiášův*.

Výjimečná byla spolupráce s br. farářem R. Novákem, působícím tehdy v Kutné Hoře, kde Rada navrhl barevné řešení interiéru kostela včetně stolu Páně a antependia a kam namaloval dva velké čtvercové obrazy pro čelní stěnu, *Starý zákon* a *Nový zákon*. Do tamní sborové místnosti, kterou také upravoval, zapůjčil jeden ze svých abstraktních obrazů. V Broumově radil při úpravách sborového domu, pro čelní stěnu modlitebny vytvořil dřevěnou plastiku kříže. Pro Zlín navrhl dřevěnou plastiku varhan, pro

Louny úpravu kostela a obraz, pro Kroměříž úpravu modlitebny včetně obrazu *Zelený Kristus* a keramického kalicha. Další návrhy úprav kostelů byly pro sbory v Radotíně a Brně II., v Hradci Králové, Chrudimi, Nosislavi, v Praze-Nuslích, pro kostel sv. Klimenta a další.

Zvláštní pozornost zaslouží několikaletá Radova spolupráce se sborem v Jimramově, kde řešil úpravu interiéru kostela po částečné rekonstrukci; šlo o výmalbu, novou kruchtu, osvětlení, lavice i skříň na nové varhany. Když byla dokončena náročná rekonstrukce kostela, došlo k požáru a voda, kterou hasiči prolévali

Bolestný Kristus (2006)

krovy, právě dokončené dílo poničila. Z prvního momentu marnosti se zrodila obrovská vlna podpory a energie pro obnovovací práce. V průběhu Rada kompletně řešil i tamní Karafiátovu síň včetně stolu Páně, navrhl oltářní tapisérii a zhotovil pět kolorovaných kreseb na námět Karafiátových *Broučků*. Díky této dlouhé spolupráci a všem společným prožitkům zde vznikla nezapomenutelná přátelství. ▶

Křest Duchem svatým (Bielefeld, 1992)

Za ostnatým drátem nebo za oceánem. Stopy do zahraničí

Zmínku zaslouží také přátelství s protestantskými sbory v německém Bielefeldu. Za normalizace Rada nemohl vystavovat v tuzemských galeriích, pouze v zahraničí – s podmínkou, že bude předem zajištěn prodej obrazů, aby tak proudily peníze do státní kasy – bielefeldští iniciovali sérii jeho výstav, většinou se spoluúčastí fotografa Jana Šplíchala. Koncem osmdesátých let Radu požádali o výtvarné řešení čelní stěny svého rozlehlého kostela nejprve členové sboru Mattheuskirche. Tam namaloval dva velké obrazy: *Malá večeře Páně* a *Křest Duchem svatým* a 5,5 m vysokou dřevěnou plastiku *Kříž-Kristus, Kristus-kříž*.

Poté si starší nedalekého sboru Bodelschwingemeinde pro čelní stěnu kostela vybrali již hotový obraz *Poslední večeře*. Svými rozměry dokonale sedl do výklenku apsidy. Návštěvy osobní i celých početných skupin z obou německých sborů byly velmi časté, jak v Radově ateliéru, tak u něho doma.

V šedesátých letech vzklíčilo přátelství s metodistickým farářem a historikem umění D. Strongem z USA, který Miroslava Radu vyzval, aby zhotovil řadu ilustrací pro dětskou Bibli. Strong také inicioval v letech 1969–1970 řadu výstav

Miroslava Rady v galeriích a institucích v New Yorku, Detroitu i jinde.

Pašijové Opus magnum

Z doby po sametové revoluci ještě zmiňme např. Radův návrh studia pro tehdy nově vznikající křesťanské televizní vysílání nebo spolupráci se sborem v Javorníku, pro jehož faru navrhl malovanou fasádu s Kristem, kterou realizoval společně s arch. A. Pospíšilem, s nímž spolupracoval i na dalších církevních a mimocírkevních projektech. Pro Modlitbu za domov navrhl a realizoval přenosný kříž. Posledním největším obrazem jsou *Velké pašije* (7,5 x 3,5 m), které byly několikrát vystavovány u nás i v zahraničí; obraz čeká na své definitivní umístění.

Bravurní rukou, inspirován tématy světskými i biblickými, vytvořil nepřeberné množství obrazů, kreseb a ilustrací. Jeho dílo zahrnuje širokou škálu figurativních i abstraktních prací. Celou svou poctivou tvorbou Miroslav Rada výtvarnou řečí kázal evangelium. Vzpomínáme na něho jako na obětavého a laskavého člověka, který svojí osobností a svým dílem obohatil nejen náš život.

Jarmila Radová, mezititulky redakční,

foto: archiv M. Rady

Smíchovský sbor ožívá v novém komunitním prostoru

**Inspirace pro sbory, které nemají ani peníze ani lidi,
snad jen jakousi tradici**

Slavná minulost našich sborů, významné osobnosti, pregnantně formulované ideály, společenství lidí, shromážděných kolem zvěsti Písma, to vše nemusí stačit na to, aby naše sbory přežily následující desetiletí. Pražský smíchovský sbor není výjimka. Sbor, který se chlubí někdejší přítomností Milady Horákové, svojí prvorepublikovou členskou základnou s více než 2000 členy, aktivní účastí na tvorbě vzdělávacích institucích Smíchova, ať už to byla škola, knihovna, divadlo, nebo kino, má průměrnou účast na bohoslužbách 55 lidí. Žádná stabilní skupina mládeže, jeden konfirmand a pět dětí na hodině náboženství.

Sbor se přitom dokonce může chlubit živou tradicí politické angažovanosti: Ze skupiny mládeže se za protektorátu vytvarovala odbojová skupina Předvoj, sbor poskytl domov aktivistům, z nichž později vznikla Pirátská strana na Smíchově, stejně tak Milionu chvilek, a nyní podporuje ekologické organizace. Úzce spolupracuje s Člověkem v tísní a Diakonií. V nabídce sboru přibyl v posledních letech kurz úvodu do křesťanství a pozdně večerní meditace pro studenty, a přece se zdá, že stávající činnost nestačí k tomu, aby sbor vytvářel nosné prostředí pro víru současného člověka.

Před sedmi lety jsme si přiznali, že jsme jako společenství finančně nesamostatní a nemáme žádnou společnou vizi. Většinu společného času členů staršovstva zabírají hospodářsko-provozní témata. Staršovstvo i sborové shromáždění se odvážilo položit si otázku, jestli nás kostel a sborový dům vlastně spíš netíží, než že by nám sloužili. Mnohé části budovy jsou v předhavarijním stavu a během nedělní sbírky nejsme schopni vybrat ani na topení pro danou neděli. Nebylo by tedy lepší se zbavit budovy kostela a fary a na bohoslužebné setkání si pronajmout nějaký jiný prostor?

Na fasádě nad vstupem do kostela čteme verš z 1. listu Petrova: „Slovo Páně zůstává na věky,“ což působí povzbudivě, jelikož tam nestojí, že na věky zůstává sbor na Smíchově. Tím, že se sbor dostane do kritické situace, přináší příležitost k něčemu odvážnému nebo novému. Před lety vypsal náš sbor veřejnou architektonickou soutěž podle pravidel České komory architektů na rekonstrukci interiéru chrámu a sborových prostor. Ukázalo se, že nabídnout prostor kostela a fary k výtvarnému zpracování bylo šťastné. Architektonickou soutěž vyhrálo „neevangelické“ architektonické studio a prostor kostela se otevřel pro širokou veřejnost, která přináší do evangelického prostředí tvořivost, hledání, působení, které můžou být tradičně založenému věřícímu ze Smíchova cizí.

Dlouho jsme čekali na to, až prostory kostela a fary budou zase plně přístupné. A tak teď chceme spolu s vámi oslavit ukončení první fáze rekonstrukce a zveme vás na slavnostní kolaudaci, která se bude konat v sobotu 23. 4. od 16 hodin. Čeká nás interaktivní prohlídka, workshopy pro všechny generace, večerní koncert a na závěr noční meditace v kostele, ukončená ranními bohoslužbami. Vystoupí také náš chrámový pěvecký sbor.

Maroš Klačko, farář sboru Praha-Smíchov

BEZPEČNÝ PROSTOR

Nahlížet pod povrch

Jaké příběhy rozplétají sociální pracovníce v azylových domech?

Buď opustí svůj byt, nebo přijde o dítě, až se narodí. Takovému dilematu vystavili před sedmi lety úředníci paní Liběnu. Jinak to nešlo. Tehdy devětatřicetiletá žena přišla poprvé v životě do jiného stavu. Bydlela sice ve vlastním, ale bez elektřiny, s dluhy a obklopená muži bez domova. S péčí o dítě měla nulové zkušenosti. Prostředí, ve kterém se celý život pohybovala, nedávalo naději, že by starost o novorozence zvládla. Mateřský instinkt však nakonec zvítězil. Dva měsíce před porodem se paní Liběna svěřila do péče azylového domu pro matky s dětmi, který v Litoměřicích provozuje Diakonie. A na plné obrátky se rozběhla intenzivní práce, která ukazuje, proč Diakonie azylové domy provozuje a jaký mají smysl.

Dobrá praxe

Šestiletý Jiřík o překot vypráví, jak se měl dnes ve školce. Konal se tam karneval, Jiřík šel za policistu. Ještě teď je navlečen do trička, imitujícího policejní uniformu. Na otázku, co jinak ve školce dělají, začne klučina zapáleně vyjmenovávat názvy pravěkých ještěřů. Probírali dinosaury a ty on zbožňuje. Chodí do speciální školky pro „živější děti“. Do školy nastoupí až za rok. Získal odklad, který by měl strávit v přípravné třídě, aby si navykl na spořádanější školní prostředí. „Snad ho tam vezmou, mají jenom třicet volných míst,“ říká maminka Liběna.

Se synem Jirkou a novým partnerem dnes obývá malý podnájem 1 + kk na kraji Litoměřic, kousek od velkého parku Mostná hora. Za plat uklízí v jedné z místních lékáren. Spolu s dávkami hmotné nouze, příspěvky na bydlení a přídatky na dítě jí to umožňuje samostatně žít a pečovat o syna. Když ho vyzvedne ze školky, nejvíc času s ním tráví venku, na dětských hřištích.

Když se ovšem paní Liběna do azylového domu Diakonie přistěhovala, nebyla na své dítě vůbec připravena. Normálně mívají maminky nakoupenou výbavičku dlouho dopředu, paní Liběna neměla v sedmém měsíci těhotenství nic. Nenavštěvovala gynekologa, v porodnici o ní nevěděli. Otec dítěte nikde, s vlastními rodiči taky nebyla v kontaktu.

Pracovnice azylového domu jí rychle začaly pomáhat zařídit všechno potřebné. Navštívily s ní i porodnici a nakonec to byly ony, kdo první viděly narozeného Jirku. Na svět se dostal císařským řezem a z litoměřické porodnice ho okamžitě převezli do nemocnice v Ústí nad Labem kvůli podezření na vážnou srdeční vadu. K mamince se miminko vrátilo až za tři dny. Do té doby měla u sebe jen jeho fotku, kterou pracovníce azylového domu pořídily.

„Paní Brandnerová byla jedna z prvních, kterou jsme doprovázely během porodu,“ říká Lenka Vašutová, sociální pracovníce azylového domova. „Zavedli jsme to potom jako dobrou praxi,“ dodává. S litoměřickou porodnicí rozvinul domov blízkou spolupráci. Sociální pracovníce jsou maminkám k ruce, když s nimi lékaři

sepisují porodopis. Má-li o to budoucí maminka zájem, může si prohlédnout porodní sály, aby si lépe dovedla představit, co ji čeká. Jedná se nejen o praktickou pomoc. „Byla to pro mě velká psychická podpora,“ vzpomíná paní Liběna.

Najít dost odvahy

Obvyklá doba pobytu v azylovém domě má podle zákona trvat rok. Lze ji i prodloužit, ale smyslem azylových domů není poskytovat trvalé bydlení; jedná se o přechodnou pomoc v krizi. Má-li být účinná, vyžaduje to od pracovníků azylového domu umění rozplétat složité zauzlení příběhů, kterými maminky v krizi procházejí.

Paní Liběna například potřebovala tak intenzivní míru podpory, že panovala nejistota, zda ji neprovází nějaký lehčí typ mentálního postižení. Všechno jí bylo potřeba ukazovat: hygienu o sebe i o dítě, vaření, praní prádla. Měla návyk hromadit věci, které našla na ulici, což dělávají bezdomovci. Jednou třeba přinesla do azylového domu pneumatiku. Finanční gramotnost jí nic neříkala. Při své důvěřivosti byla zvyklá dát peníze, když

nějaké měla, každému, kdo ji o to požádal. Sama si přitom o pomoc říkala jen málo.

Vyšetření však ukázalo, že mentálním postižením to není. Spíš nedostatkem běžných životních zkušeností, velkou důvěřivostí a plachostí.

Diakonie provozuje dohromady pět azylových domů. Vedle Litoměřic, Mostu a Vlašimi jsou to i dva v Praze. Tři z těchto pěti domů jsou určeny pro maminky s dětmi. Jeden přijímá i manžele či partnery maminek nebo také samotné muže, kteří mají dítě v péči. A jeden z azylových domů je speciální, sídlí na utajené adrese. Poskytuje totiž azyl lidem, kteří se snaží vymanit z pracovního vykořisťování.

Kromě řady dovedností jí tedy bylo třeba naučit, aby si uměla říct o pomoc a aby také víc rozlišovala, komu důvěřovat, a komu ne. Učila se rychle a zvládla toho dost na to, aby si mohla najít svůj vlastní podnájem. ▶

V novém životním začátku paní Liběně pomohlo vlastnictví původního bytu. Z prodeje zaplatila dluhy a ještě jí zbylo na skromné vybavení nového domova. Pak ale přišlo to nejtěžší: najít dost odvahy znovu se postavit na vlastní nohy. V azylovém domě měla 24 hodin někoho, na koho se mohla obrátit. „Všichni se ke mně chovali dobře. Pomáhali mi. Tady se mi líbilo,“ říká.

Proto vznikl plán postupného přechodu z azylu do vlastního. I po přestěhování paní Liběna docházela jednou týdně do azylového domu na poradu. Zároveň ji pracovnice domova s předstihem seznámily s kolegyněmi z organizace Naděje, konkrétně z její sociálně aktivizační služby, která v Litoměřicích podporuje rodiny v nepříznivé sociální situaci. S těmi je paní Liběna v kontaktu dodnes. Spolupráci různých organizací v Litoměřicích si Lenka Vašutová pochvaluje: „Máme tu dobré komunitní plánování, navzájem se známe.“ Když nemůže Diakonie návazné služby nabídnout z vlastních zdrojů, ví, komu může klienta s důvěrou předat.

Týmová práce

Dnes už se s paní Liběnou vidá Lenka Vašutová jen občas. Tenhle příběh se vyvíjí dobře a rozplétat je třeba další.

„Musíme umět jít pod povrch,“ říká Lenka Vašutová. Klientka například nepřijde na domluvenou schůzku, což je za normálních okolností selhání a nespolehlivost. Jenomže klienti azylového domu nežijí v normálních okolnostech. Teprve když se podaří nahlédnout pod povrch, zjistí se, jestli lze klientce pomoci a vytrvalou podporou ji nasměrovat k samostatnějšímu životu, nebo jestli to možné není a je potřeba se s ní rozloučit. „Každá z maminek, které tu potkáváme, nás naučí něčemu novému,“ říká Lenka Vašutová. Za svou práci s ženami v krizi získala letos ocenění Pečovatelka roku v kategorii sociální pracovník. Jak však zdůrazňuje, „práce v domově je týmová, bez vzájemné podpory by nebyla možná“.

Adam Šůra, foto: diakonie.cz

ČTETE NÁS RÁDI?

PODPOŘTE ČASOPIS FINANČNÍM DAREM V LIBOVOLNÉ VÝŠI!

QR PLATBA

ČESKÝ BRATR
evangelický měsíčník

komunitní
prostor
smíchov

KOLAUDACE

23.4.

komunitního
prostoru
Smíchov

na doubkové 8
praha 5
smíchov

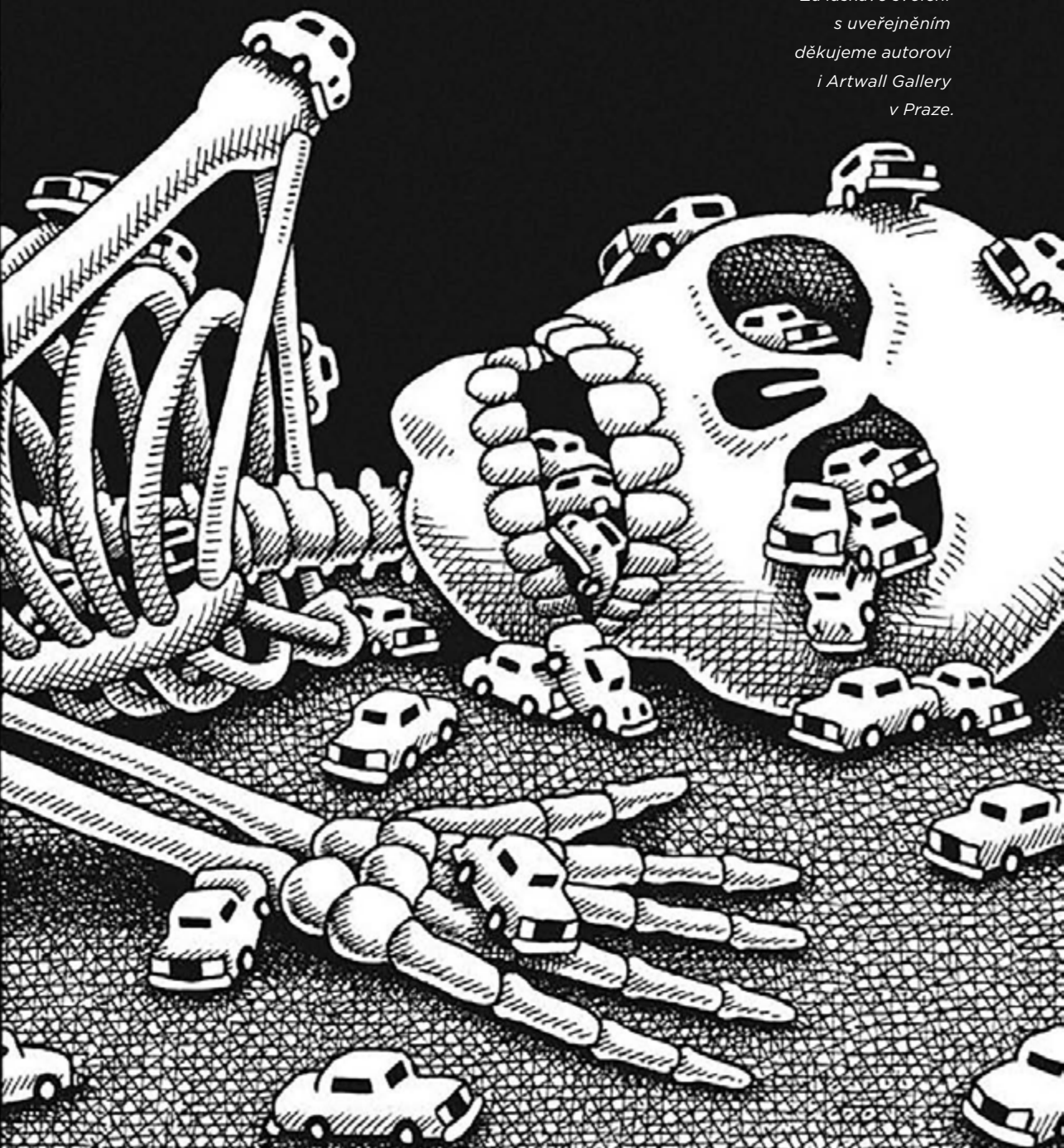
SLOVO

Cesta do záhuby

*(obraz
amerického
výtvarníka Andyho
Singera z cyklu
KarikAUTury).*

*Za laskavé svolení
s uveřejněním
děkujeme autorovi
i Artwall Gallery
v Praze.*

Kostel ve vašem mobilu

Rozhovor s vývojáři mobilní aplikace Dio

Jak nápad na aplikaci vznikl?

Hlavní impulz přišel s pandemií covidu, když jsme já i můj spoluzakladatel Jan Růžička uviděli, jak náročné je zůstat v kontaktu s komunitou farnosti nebo si třeba promluvit s farářem na dálku. Viděli jsme to hlavně u některých našich známých, kteří nemohli do kostela a zůstali zcela odříznuti. Problémy objevené při covidu budou přetrvávat i po něm. Tak jsme si řekli, že s tím něco uděláme.

Co mohou věřící v takové online farnosti dělat?

Aplikace Dio má nyní tři hlavní funkce a brzy se dočkáme i dalších. Tou první je online kostelní nástěnka, na kterou může pan farář a jím delego-

Vojtěch Šanca

vaní pomocníci přidávat různé příspěvky. Druhou funkcí Dia je chat s farářem. V neposlední řadě pak Dio přesouvá do mobilních telefonů i sbírky a dary.

V Diu má každá farnost online nástěnku.

Co se na ni píše?

Nástěnka slouží ke sdílení novinek, organizačních informací z farnosti apod. Když si na Diu zaregistrujete svou farnost, doporučuji ihned vytvořit uvítací příspěvek a potom zachovat pravidelnost zveřejňování dalších. Lidé se tak snadno naučí, že není třeba hledat útržkovité informace na různých stránkách farnosti, ale že vše na jednom místě.

Další funkcí je chat. Jak funguje a je opravdu bezpečný?

Chat funguje velmi podobně jako chatovací platformy, které jste zvyklí používat. Jediný rozdíl je v tom, že v Diu je chat opravdu zabezpečen a k vašim datům se nikdo nedostane, ani my

Jan Růžička

zakladatelé ani třetí strany. Na začátku chatu si zvolíte, jestli si přejete napsat faráři anonymně, nebo pod svým pravým jménem. Potom se otevře rozhovor a vy můžete mluvit, o čem potřebujete. Během rozhovoru nemůže ani jedna ze stran pořizovat snímky obrazovky. Jakmile vše proberete, kliknete na „ukončit rozhovor“ a ten se celý nenávratně smaže ze všech úložišť i z obou telefonů.

Jak je to s dary kostelu?

Dary jsou poslední hlavní funkcí Dia. V této sekci má každý věřící nabídku částek. Jednu si zvolí, přesune ji do virtuální kostelní kasy, potvrdí v zabezpečené platební bráně a dar se odešle. Při prvním darování je třeba vyplnit platební údaje a při každém dalším už stačí jen klikem potvrdit. Farnost tak má jistotu, že se žádné peníze neztratí, věřící nemusí nosit hotovost nebo mohou rovnou darovat z pohodlí svého obývacího pokoje. Obě strany pak samozřejmě obdrží potvrzení do emailu. Toto je jediná funkce, na kterou se můžeme teprve těšit, spustíme ji zhruba v dubnu. ▶

Nezpůsobí Dio to, že lidé přestanou do kostela chodit?

Na to mám jednoduchou odpověď: Ne. Víra do kostela patří. Patří k ní setkávání, atmosféra, rituály... My s tím souhlasíme a nic na tom měnit nebudeme. Pokud ale někdo do kostela nemůže přijít, přinášíme mu způsob, jak nezůstat odříznut.

Jak farnosti zatím na Dio přistupují?

Ještě pozitivněji, než jsem očekával. A to jsem optimista. Ještě předtím, než jsme Dio vyvinuli, vybrali jsme prvních pět evangelických sborů, které s námi

Co je to Dio?

- Mobilní aplikace, která umožňuje věřícím, aby se připojili ke své farnosti i na dálku.
- Sbory si mohou v Dio založit svůj profil, který spravuje jejich farář. Věřící si potom v seznamu farností najdou tu svou, zaregistrují se k ní, a jsou tak v kontaktu se svou komunitou online.
- Aplikace je pro sbory i věřící zdarma.
- Více informací najdete na www.mojedio.cz.

Dio otestují. Ty už jsou v Dio zaregistrovány a mají tam i své věřící. Nedávno se dokonce přidala i první katolická farnost. Určitě tomu přispívá i náš osobní přístup ke komunikaci s farnostmi. Neprovozujeme žádné masové kampaně, naopak se všemi faráři komunikují já a jsem jim k dispozici. Rád si s nimi i volám přes videohovory a vysvětluji, co je potřeba.

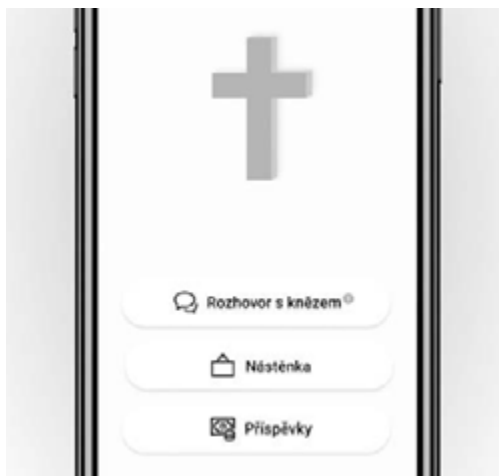
Jaká je budoucnost Dia? Na čem nyní pracujete?

Největší prioritou je pro nás nyní zprovoznění online darů kostelu. Technicky už je to vlastně hotové, ale snažíme se celý proces vyladit tak, aby byl pro farnosti co nejjednodušší a nemusely nic složité nastavovat. Plány na rozšiřování funkcí máme velké. Nejsou to ale věci jen z naší hlavy. Dio primárně vyvíjíme na základě zpětné vazby. Obecně by se dalo říct, že z Dia chceme udělat nezávislou

platformu, postavenou na míru pro faráře, která bude sloužit křesťanským farnostem podle jejich individuálních požadavků. Baví nás představa, že tak budeme lidi duchovně přibližovat víře, i když fyzicky mohou být kdekoliv.

Jak si jako farář otevřu profil své farnosti v Dio?

Jednoduše. Pokud už máte registrační kód, v Google Play stačí vyhledat Dio a stáhnout si je. Aplikace vás sama provede registrací. Jakmile bude farnost úspěšně zaregistrována, okamžitě se začne zobrazovat v nabídce registrace pro věřící. To je samozřejmě zásadní. Farnost bez lidí není farnost. Proto doporučujeme sdílet informaci o Dio například na webu kostela nebo na jeho facebookové stránce. Pokud od nás ještě regis-

ukázka aplikace

trační kód nemáte, napište si o něj na vojta@mojedio.cz, obratem vám jej zašleme. Nakonec ještě upozorním, že za využívání Dia ani jeho stažení nic neplatíte.

A pokud jsem věřící a moje farnost v Dio není?

Potom buďte poproste svého faráře o její založení, nebo napište mně na vojta@mojedio.cz, já se s ním spojím a zkusíme to spolu domluvit. Pro věřící je pak Dio také zdarma.

Jaroslav Pechar, foto: mojedio.cz

Postní kalendář 2022

Všecko je dovoleno, ale ne všecko prospívá

5. týden: S KÝM?

D Pondělí (27) Na světě žijeme se zvířaty, ale většinou si jich moc nevšímáme. Kdo třeba uvidí do konce týdne nejvíce druhů ptáků? Jak a kde vlastně přirozeně žije vaše oblíbené zvíře? Není jeho existence něčím ohrožena?

Úterý (28) Věci, které se nám už nehodí, může třeba využít někdo jiný. V okolí určitě bude nějaký bazar nebo kontejner na použité oblečení. Jarní úklid může posunout naše přebytky k dalším zájemcům.

Středa (29) Které organizace a skupiny se v našem okolí věnují životnímu prostředí, přírodě, zahradničení nebo opravování starých věcí? Nebylo by zajímavé je lépe poznat, seznámit se?

D Čtvrtek (30) Obrazy, fotografie nebo hudba mohou k srdci člověka mluvit o Bohu velmi silně. Přitom je nemusíme vlastnit. Můžeme zajít někam na výstavu? Zkuste pustit ostatním hudbu, kterou jste měli rádi před deseti nebo dvaceti roky.

D Pátek (31) Komu z rodiny už jsme dlouho nevěnovali aspoň trochu času? Třeba by ho naše zavolání nebo návštěva potěšily. Uměli bychom sami připravit (upéct, ušít, namalovat) nějaký malý dárek?

D Sobota (32) Připravme se na to, že neděle má být dnem oslavy, radosti a pospolitosti. Pravá neděle tu není na dohánění restů, ani těch duchovních. Připravme se na ni a prožijme ji ve skutečné vděčnosti a odpočnutí s těmi, kteří jsou nám opravdu blízcí.

Neděle (33)

6. týden: BEZ ČEHO?

Pondělí (34) Schválně – kolik dnů v tomto týdnu se obejdeme bez cesty autem?

Úterý (35) Všechno, co tenhle týden koupíte, nakupujte s velkým rozmyslem. Je to opravdu nutné? Nemám už něco podobného? Určitě to všechno potřebujeme nebo spotřebujeme?

D Středa (36) V domácnosti máme mnoho přístrojů a strojů, které nám mají pomáhat dělat věci rychle a efektivně. Někdy by ale neškodilo něco udělat pomaleji a společně: Míchání těsta, krájení nudlí, věšení prádla, umývání nádobí mohou být chvíle, kdy si dobře popovídáme s ostatními a navíc může být strategické naučit děti, jak něco udělat bez elektriny.

Čtvrtek (37) Pokud jste zdraví a budovy, ve kterých se vyskytujete, mají schody, používejte je. Místo ježdění výtahem si můžete dopřát každý den trochu zdravého tělocviku cestou dolů i nahoru. Je nutné připočítat trochu času, ale zase neuvíznete.

V Pátek (38) Už jste plánovali letošní dovolenou? Půjde to bez letadla? Část dovolené je dobré naplánovat tak, abyste si mohli příjemně zajistit nějaké pochutiny na zimu: sušené jahody, borůvky, kyselé okurky, rybízovou marmeládu... Dobroty, které si sami připravíte, chutnají lépe!

D Sobota (39) Dneska to určitě půjde bez mobilu, prostě jej vypněte a někam schovejte. Člověk někdy může nechat svět být a pozorovat sám sebe, je to užitečné. A nahrazovat to počítáním a chytrými hodinkami by byla zbabělost.

Neděle (40)

7. týden: KUDY DÁL?

Pondělí (41) Pokusme se sami pro sebe stanovit nějaká omezení, limity, které nám pomohou prožít skromněji, odpovědněji a radostněji nejen postní období, ale i celý zbytek roku. Postní kalendář se snažil nabídnout různé typy omezení, která jsou vlastně přínosem. Co se vám zdálo užitečné a praktické?

D Úterý (42) Většina z nás tráví mnoho času před obrazovkami a s nimi. Pokuste se stanovit pro sebe denní nebo týdenní limit kontaktu s obrazovkou a od dnešního dne se to snažte dodržet. Totéž udělejte i pro děti. Je to zdravé pro tělo i myšlení!

Středa (43) Pokud musíte cestovat autem, odpovědně si stanovte počet kilometrů týdně, který za normálních okolností nepřekročíte. Pokud opravdu musíte létat, dobře si rozmyslete, jak často to musí být (jednou za kolik let) a používejte kompenzační schémata (třeba na <https://www.myclimate.org>).

Čtvrtek (44) Vraťme se zpět k textům prvního týdne, najděme je v Bibli a přemýšlejme o nich i o jejich kontextu. Další podněty najdete na webu <https://ckes.cz/publikace-a-materialy.html> nebo třeba v knize M. Váchy *Tváří v tvář Zemi*.

Pátek (45) Dnes je den půstu od masa, kávy, čokolády, sladkostí; čehokoli, co normálně nadužíváme, ale dokážeme se bez toho obejít. Získat bychom měli čas pro sebe a třeba i peníze pro potřebné.

D, K, V Sobota (46) Připravme se na Velkou noc s dětmi, můžeme společně číst, péct chleba nebo tradiční pečivo nebo vyrábět ptačí budky a určitě bychom měli vyrazit ven a pozdravit se s jarem.

Marek Drápal, foto: Vojtěch Zikmund

PAMĚŤ KRAJINY

Po stopách husitských dob

Projekt „Bojovníci Boží – 600 let“ mapuje 600. výročí událostí husitské revoluce

V roce 2019 uplynulo 600 let od vypuknutí husitské revoluce, která v našich zemích přinesla množství významných zvrátů, a tak jsou nyní následující léta plná významných výročí.

Husitská revoluce je nezanedbatelnou součástí dějin české reformace, kterou svým učením a dílem zahájil mistr Jan Hus, navazoval na ni Jan Amos Komenský a stala se inspirací pro humanistické postoje myslitelů moderních dějin, jako byl i T. G. Masaryk.

Revoluce se stala vítěznou v roce 1436 tzv. basilejskými (jihlavskými) kompaktáty v tom smyslu, že na území Čech a Moravy bylo povoleno přijímání pod obojí způsobou. Katolickou církví byl potvrzen jeden ze čtyř pražských artikulů (článků), o nichž se na basilejském koncilu jednalo. Protože šlo o myšlenky pro okolní svět dlouho nepřijatelné, dospěli bohužel husité k tomuto vítězství až poté, co se chopili meče a v obranné válce porazili pět křížových výprav i další intervenční vojenské vpády.

Kutnohorský náboženský mír z roku 1485 nakonec uzákonil náboženskou svobodu (svobodu svědomí) pro katolíky podjednou a kališníky podoboji. Království české se tak stalo jako první v Evropě zemí „dvojího lidu“, o rovných 70 let dříve,

úvaze rozhodl na území naší vlasti rozmísťovat pomníčky a pamětní desky v lokalitách, kudy dějiny husitské epochy kráčely. Náš důraz je kladen na ta místa, kde žádné umělecky ztvárněné připomínky těchto událostí nejsou, včetně dnes opuštěných

než něco podobného deklaroval Augšpurský mír z roku 1555. Kutnohorským náboženským mírem – v současnosti málo připomínaným – česká reformace hlasitě zabouchla dveře za středověkem a směle nakročila do novověku. Je tedy mnoho co si připomínat.

V rámci těchto významných výročí se realizační tým projektu „Bojovníci Boží – 600 let“ po zralé

a neznámých lokalit. Důležité momenty husitské epochy se snažíme chápat i představovat vyváženě, nezávisle a pokud možno objektivně, bez prvoplánové a laciné adorace.

Moravská část realizačního týmu ve složení Tomáš Kotas, duchovní otec projektu, a Zdeňka Kotasová se stará o instalaci pomníčků a pamětních desek, zprostředkovává jejich výrobu a sponzorování. ►

Autor tohoto článku jako další člen týmu pomáhá s PR projektu prostřednictvím webu www.husitstvi.cz (mediální partner projektu) a skupinového profilu „husitstvi.cz“ na facebooku. V rámci svých možností vypomáhá při instalacích pomníčků a aktivně se účastní na slavnostním odhalování, kam přispívá svými projevy s danou historickou událostí spojenými. Je též spoluautor textů na pamětních deskách. Odborný garant projektu je prof. Petr Čornej, čehož si nesmírně vážíme.

V letech 2019 až 2021 jsme instalovali celkem 38 pamětních desek, resp. pomníčků. V letošním roce opět pokračují připomínky 600. výročí husit-

ské revoluce událostmi, které se vztahují k roku 1422. V sobotu 8. 1. 2022 jsme v Havlíčkově Brodě a Habrech odhalili 39. a jubilejní 40. pomníček. Pro tento rok jsme připravili instalace a odhalení asi deseti pamětních desek i pomníčků a I. etapa našeho projektu by měla skončit až v r. 2024, kdy si budeme připomínat 600. výročí úmrtí Jana Žižky.

Do roku 2024 náš čeká ještě spousta nelehké práce a složitých jednání s příslušnými orgány samosprávy i dalšími. Je to však činnost, která nás těší i přesto, že cesta k vytyčenému cíli není jednoduchá ani přímočará.

Jiří Motyčka, foto: wikipedia.cz

HORIZONT

Pravoslavní teologové proti bludnému učení „Ruského světa“

Posvátná ruskost jako ideové beranidlo

V záplavě zpráv o ruských útocích na Ukrajinu by neměl zapadnou hlas pravoslavných teologů, kteří odmítají nejen současnou vojenskou agresi, ale především myšlenkový koncept, který stojí v jejím pozadí. Jde o ideologii „Ruského světa“ (Russkij mir), což je zvláštní konglomerát některých pravoslavných důrazů, evropského romantismu a jím inspirovaného ruského nacionalismu, to vše v obhroublé postsovětské podobě, poznamenané dřívějším vyhnáním elit a velmocenskou rozpínavostí Sovětského svazu. Ideologie se odvolává na slavjanofilské myslitele minulosti, spíše je ale reakcí na šok z rozpadu Sovětského svazu. Ačkoliv se začala rodit ještě před nástupem Putina k moci, za jeho vlády se domohla nebyvalého vlivu. V roce 2007 Putin založil vládou podporovanou Nadaci Ruský svět. Jejím cílem měla být podpora ruštiny a ruské kultury ve světě, podobně jako se o to snaží třeba British council, Goethe-Institut nebo i síť Českých center. Namísto otevřené prezentace

domácí kultury a dialogu s jinými kulturami se ale Ruský svět odpočátku profiloval jako ideologický směr, propagující nábožensky zabarvenou, antiliberalní a protizápadní „ruskost“. Tato ruskost prý představuje svébytnou hodnotu, kterou je třeba prosazovat všude, kde se mluví rusky (tedy také na Ukrajině, v Bělorusku, Moldavsku, Kazachstánu a jinde) a musí být základem ruské domácí i zahraniční politiky. Moskevský patriarcha Kirill (nar. 1946 jako Vladimir Michajlovič Gundajev) od svého nástupu do čela Ruské pravoslavné církve v roce 2009 tuto ideologii důsledně podporuje.

Kdo je tady etnofyletista

Prohlášení pravoslavných teologů označuje ruskou invazi na Ukrajinu jako hrozbu celé pravoslavné tradici. Podrobněji představuje ideologii Ruského světa i to, jak silně jí podlehl Ruská pravoslavná církev. Na adresu moskevského patriarchátu v textu zazní výtka z etnofyletismu (nacionalismu

promítnutého do oblasti církevní správy). Tento termín představuje v pravoslavné ekleziologii

citlivé téma. V roce 1872 byl na koncilu v Konstantinopoli etnofyletismus odmítnut jako hereze. Důležitý je kontext tohoto odmítnutí: Představitelé starobylých patriarchátů tehdy odmítli požadavek bulharských pravoslavných na ustavení vlastní, na Konstantinopoli autonomní církve. Bulhaři to zdůvodňovali svým národním svérázem, ale ve svém požadavku měli plnou podporu osmanských úřadů,

kterým rozkol v pravoslaví vyhovoval. V roce 2018 se výtky z etnofyletismu ozvaly znovu. Tentokrát ze strany Moskvy v reakci na to, že se Ukrajina – se souhlasem konstantinopolského patriarchy – církevně vyvázala z poddanství Moskvě. Patriarcha Kirill to v souladu s kremelským obviňováním Ukrajiny z nacionalismu označil za etnofyletismus. Prohlášení pravoslavných teologů nyní vrací smeč a herezi nepřijatelného spojení nacionalismu a křesťanství odhaluje na ruské straně.

Jako Barmenské teze

Prohlášení po úvodním odstavci sleduje strukturu klasických křesťanských vyznání. Po pozitivní formulaci následuje anatéma, odmítnutí bludného učení. Tímto formátem, ale také dějinnou situací, v níž prohlášení vzniká, představuje unikátní období Barmenských tezí, dokumentu německé Vyznávající církve, která v roce 1934 odmítla spojovat křesťanství s ideologií nacismu. Podobně nyní pravoslavné prohlášení „zavrhuje jako nepravoslavné a odmítá“ spojování ruskosti a evangelia, ale také násilí, jehož jsme v posledních dnech svědky. Jestliže Barmenské teze a vůbec působení Vyznávající církve, zejména aktivní odpor vůči nacismu mnoha jejích členů, zachránily v Německu věrohodnost protestantismu, lze v něco podobného doufat také v případě pravoslavného prohlášení. Jeden rozdíl je ovšem nepřehlédnutelný: mezi signatáři dokumentu nalezneme špičky pravoslavné teologie ze západní Evropy, USA, Blízkého východu i Balkánu. Těch ruských je tam ale minimum.

Petr Sláma, teolog ETF UK, foto: pexels.com

RECENZE

Ke kořenům

John Stott, od jehož narození uplynulo v roce 2021 100 let, byl pastor, teolog, zpovědník královny Alžběty II., ale také významný spisovatel, který kromě sepsání více než 50 knih procestoval ve jménu křesťanské organizace *Langham Part-*

nership International také mnoho zemí. Tato kniha je jeho posledním dílem, které sepsal rok před smrtí. Rozsahem je nevelká, ale o to více plná jasných a dobře promyšlených vět. Na řadě míst jsem si říkal, že je autor měl rozvést více. ▶

John Stott svůj text rozdělil do osmi kapitol. V předmluvě vysvětluje také název knihy – výraz „radikální“ není politická nálepka pro liberální a reformistické aktivisty 19. století, má zde vskutku označovat toho, kdo se snaží „jít ke kořenům“ (lat. radix-kořen).

V první kapitole s názvem Nekonformita jsme vyzýváni, abychom jako křesťané opustili zejména pluralismus, etický relativismus, materialismus a narcismus. „Nemáme se tedy ani snažit uchovat si svatost útekem ze světa, ani ji obětovat tím, že se světu přizpůsobíme.“

V druhé kapitole s názvem Podobnost Kristu nám autor na biblických příkladech ukazuje řadu způsobů, jak být jako Kristus.

Třetí kapitola, Dospělost, představuje Stottův nářek nad tím, že ač v mnoha částech světa církev roste, je to růst bez hloubky, bez dostatečného teologického základu. „Být dospělý znamená mít dospělý vztah s Kristem a v rámci něho Krista uctívat, důvěřovat mu, milovat ho a poslouchat.“

Ve čtvrté kapitole Péče o stvoření autor jasně ukazuje, jak lze aplikovat Biblii na současné problémy. Poukazuje zde na nedostatečnou péči o nám svěřenou planetu. „Výroky ‚Hospodinova je země‘ a ‚zemi daroval lidem‘ si neprotiřečí, naopak se doplňují.“

Pátá kapitola Skromnost je psána z pozice člověka, který, ač svými knihami a přednáškami vydělal miliony, sám žil velmi skromně a zmíněné prostředky věnoval potřebným. Nabádá tu k střídmosti a péči o druhé. „Když se křesťané starají jeden o druhého a o opomíjené, začne být Ježíš Kristus viditelně přitažlivější.“

V šesté kapitole jménem Vyváženost Stott na biblickém textu 1Pt 2,1–17 představuje výčet toho, co znamená být učedník. „Jsme povoláni k individuálnímu učednictví i k pospolitost, k uctívání i práci, k putování i občanství.“

Sedmá kapitola Odkázanost nám má připomenout naši závislost na druhých. Připomíná, že na začátku i na konci našeho života jsme na pomoc druhých zcela odkázáni.

V závěrečné kapitole s názvem Smrt nám dává autor nahlédnout z mnoha úhlů pohledu křesťanský „život skrze smrt“. „Smrt vzbuzuje v mnoha lidech hrůzu, křesťany však smrt v zajetí hrůzy nedrží.“

Knihu vydalo nakladatelství Biblion ve své Edici klasiků, ve které již nalezneme díla např. Martina Luthera či Jana Husa. Každá kapitola je opatřena komentářem Pavla Černého, kazatele Církve bratrské.

Vít Jakoubek

*John Stott: Radikální učedník
Praha, Biblion 2021, 200 s.*

POSLEDNÍ SLOVO

Propaganda nadějných zvrátů

Třetí neděle v postní době má v církevní tradici název *Oculi* podle latinského slova pro oči, protože v bohoslužbách se připomínají slova: „Stále upírám své oči k Hospodinu, on vyprostí ze sítě mé

nohy. Obrát ke mně svou tvář, smiluj se nade mnou, jsem tak sám, tak poníženy.“ (Ž 25,15–16)

Letošní neděle *Oculi* byla pětadvacátý den války. Myslím na to, jak se v posledních týdnech

změnil náš obzor, co všechno máme každý den před očima. Ocítáme se v situacích, které by nám ještě před měsícem připadaly jako z jiného světa. Pořád se nechce věřit tomu, že sedíte na lavičce v parku a děti, které kolem pobíhají, jsou váleční uprchlíci.

Listuji válečnými deníky Astrid Lindgrenové, které zachycují atmosféru podobného zvratu. Když 1. září 1939 začala 2. světová válka, bylo jí dvaatřicet let a žádné z jejich populárních děl ještě nebylo na světě. Poznamenala si: „Ach! Dnes začala válka. Nikdo tomu nechce věřit. Ještě včera odpoledne jsem seděla s Elsou Gullanderovou ve Vasově parku, děti kolem pobíhaly, hrály si a my jsme bodře nadávaly na Hitlera a shodly se, že rozhodně žádná válka nebude – a dneska! Časně ráno Němci vybombardovali několik polských měst a pronikají do Polska ze všech směrů.“

Pak následují krátké zápisky, třeba pokus z prvního týdne: „Angličané podnikli nálet na Německo a dolů shazovali – ne bomby, ale letáky se zprávou, že neválčí proti německému lidu, pouze proti nacistickému režimu. Angličané doufají, že by v Německu mohla nastat revoluce. Přinejmenším by to mohlo dopálit Hitlera, který vybudoval vězení pro ty, kdo poslouchají zahraniční rozhlas, a dokonce nařídil trest smrti pro každého, kdo by pak tyhle zprávy šířil mezi obyvatelstvo.“ (4. září 1939)

O měsíc později však Polsko kapitulovalo, když tam „napochodovali také Rusové, aby, chránili

zájmy ruské menšiny““. A tak 3. října „Válka běží jako obvykle. (...) Člověku se ani nechce věřit, že se něco takového děje ve 20. století.“

Válka běží jako obvykle. Protože co jiného napsat? Copak máme kapacitu na to, abychom se denně nechali zlem překvapovat, když s ním nic nezmůžeme? Jak si nezvyknout, a přitom se nenechat zastrašit?

Všímám si toho, jak vědomě vyhledáváme a sdílíme zprávy, které by potvrzovaly naši naději na brzký konec utrpení, naději na poražení putinovského zla a „alternativních pravd“, které tohle peklo na zemi umožnily. Je důležité propagovat pravdu. Krmit se proukrajinskou „propagandou“. Protože není nejmenších pochyb, na čí straně je právo a je důležité neztratit to ze zorného pole.

Ukrajinské ministerstvo obrany dnes zveřejnilo klip, ve kterém jsou obrazy válkou zničených měst a lidí, kteří oplakávají své blízké. Prezident Zelenskij záběry komentuje slovy: „Tohle je můj přítel, má práce, můj otec, má dcera...“. Pak se ale objeví vizualizace nových ulic, přijde zlom a hlas ujišťuje: „Ale my Ukrajinci už víme, co bude následovat: Vyhrájeme. Budou tu nová města, nové sny, nový příběh. Není pochyb. Budeme vzpomínat na ty, které jsme ztratili. Budeme znovu slavit a zpívat. Ukrajina byla krásná, ale teď se stane velikou/skvělou (great).“ Je to žalm. Proroctví. Propaganda. Jsou to slova, která v těchto dnech potřebují Ukrajinci – ale i my s nimi – slyšet. Ještě lepším zdrojem podobných žánrů je Bible. Učí nás barvitěmu vyjádření nářků, strachů, proklínání nepřátel. Nabízí i tu propagandu nadějných zvratů. Izraelské kmeny si vyprávějí o přechodu mořem, o slavných vítězstvích – drží je to nad vodou. Hospodin se zastane práva, to je jistá věc. Ekumenický lekcionář minulý týden nabízel čtení o tom, jak do boje proti Moábcům a Amónovcům šli v čele Judejci zpěváci, povolávající: „Chválu vzdejte Hospodinu, jeho milosrdenství je věčné.“ (2Pa 20,1–22) Potřebujeme se tím taky nechat unést, nebo alespoň každý den poponést. Svě oči upírejte k Hospodinu. Zvláště když pro slzy nevidíme nebo nás přemáhá bezmoc a vztek zároveň.

Jana Hofmanová, foto: pexels.com

limity jsme my
foto: František Plzák

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

Šéfredaktorka:

Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka:

Jana Plíšková

členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,

Jana Hofmanová, Ondřej Kolář,

Jaroslav Pechar, Lenka Ridzoňová,

Adam Šůra

NA OBÁLCE

foto: Tomáš Frank

(Uklidíme Česko)

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Uzávěrka květnového

čísla je 17. 4. 2022.

BANKOVNÍ SPOJENÍ:

číslo účtu: 179521067, IBAN:

CZ93 030000000000179521067

DISTRIBUCE PRO ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové

podobě: Diakonie ČCE,

Klimentská 18, 110 05

Praha 1, tel.: 222 316 306,

732 324 956

e-mail: szp@scps.diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.

Janáčkovo nábřeží 1075/27

150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x

ročně, jednotlivá čísla 30 Kč

roční předplatné 350 Kč

do zahraničí 900 Kč

sponzorské 600 Kč

Informace o předplatném podá,

objednávky rozšiřuje

(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,

111 21 Praha 1,

tel.: 224 999 236,

e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,

Facebook: Český bratr,

instagram.com/ceskybratr

www.e-cirkev.cz

/ Co děláme / Média /

Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace

- audioverze

- řazení podle rubrik

- odkazy na jednotlivé příspěvky

ISSN 1211-6793

V letošním roce se věnujeme tematickému cyklu s názvem Příroda a stvoření.

ročník
5

HERLÍKOVICKÉ VÝPRAVY A ROZPRAVY

13. - 19. 6. 2022

Pobožnosti pod vedením Joela Rumla,
nordic walking s Miriam Batlovou
a ubytování v horskydomov.cz

Cena: 4 900 Kč (plná penze)

Přihlašujte se do 30.4.2022
na email: miriam.batlova@gmail.com

Jabok - Vyšší odborná škola
sociálně pedagogická
a teologická

Studuj s námi...

Sociální práce
Speciální pedagogika

Jabok - Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická je církevní škola zřizovaná Salesiány Dona Boska, která již více než 25 let nabízí studium sociální práce, sociální a speciální pedagogiky. Na Jaboku nám nejde pouze o vědomosti, ale také o kultivaci osobnosti, protože máme za to, že odbornost a lidskost musí jít ruku v ruce. Studenti a absolventi na nás oceňují především provázanost teorie s praxí, vedení k přemýšlení a přátelskou atmosféru.

Přijďte se podívat na den otevřených dveří dne 27. 4. 2022 od 10:00 do 16:00 hod.
Příhlášky se podávají elektronicky na <https://is.jabok.cz/prihlaska/>
v termínu od 1. 2. 2022 do 22. 5. 2022

Sledujte nás na
www.jabok.cz, [@vosjabok](https://www.facebook.com/vosjabok)
Salmovská 8, 120 00 Praha 2, tel: 211 222 440

UBYTOVÁNÍ PRO FARNÍKY CHKO TŘEBOŇSKO

SKVĚLÉ PŘÁZDNINY PRO SKUPINY A RODINY

- ✿ Klidné místo uprostřed lesů a rybníků
- ✿ Možnost cyklovýletů po rovinkách, koupání, vodáctví a rybaření
- ✿ Nově vybavené chatky, kuchyně, pokoje a společenské místnosti
- ✿ Nové WC a sprchy
- ✿ Kapacita 70 míst

www.chatkynajihu.cz
604 55 13 05

